

487463

CURIERUL LICEULUI

SFINȚII PETRU ȘI PAVEL DIN PLOIEȘTI

272

BC Cluj

SUMAR

Civilizație și tradiție	Prof. E. Pretorian, directorul liceului
Scoala poporului	Gh. Vidrașcu, primarul Municip. Ploiești
Pe urmele cele mai sfinte	Prof. Manea Mănescu
Aspecte din trecutul învățământului ploieștean	Prof. Stoica Teodorescu
Scoala ca factor de democratizare	Prof. N. I. Simache
Prof. Petrescu-Sava-Zagoriț	Prof. E. Pretorian

LITERATURĂ ORIGINALĂ :

Caniculă patriarhală (versuri)	Cursaru D. Lucian
Noaptea pe câmp (versuri)	Petrovici I. Ion
Sfârșit (versuri)	Andrănescu Nicolae
Fragment autobiografic	" "
Chemare (versuri)	" "
Frângere	" "
Preludiu	" "
Neptun (sonet)	Lupescu T. Șerban
Orizont (versuri)	Tănăsescu C. Ion
Sclipiri (versuri)	Ursescu Barbu
Despre humor și humoristi	Smirnov Noe
Epigrame	" "
Imagini fugare	Tănăsescu C. Ion
Pastel sinăian (sonet)	Lupescu T. Șerban
Versuri pentru mai târziu	Smirnov Noe
Gândurile	" "
În parc (versuri)	Nicolae Cr. N.
Innoire (versuri)	Vasilescu Ion
Menire	" "
Iarnă (versuri)	Bădicioiu Ilie
Spre Ideal (versuri)	Nicolae N.
Cântec ardelenesc (folklor)	Horge M. Gh.

PAGINI ȘTIINȚIFICE :

Matematica și logica	Prof. Ion Teodorescu

PAGINI PENTRU CEI MICI :

Sfârșit de toamnă	Teodor Dragomir
La vânătoare	Smărăndoiu M.
O plimbare la vie	Cavădia Izvoaraș

FIGURI ARTISTICE :

Francesco Goya	Petrovici Ion

RECENZII

André Gide, Les faux-monnayeurs; Ticu Archip, Soarele negru; Ștefan Heym, Ostateci; Paul de Kruif, Vânătorii de microbi; V. Niculescu, Liturghii negre (Petrovici Ion); D. Stelaru, Ora fantastică (Andrănescu N.); Val. Câmpeanu, Infrățire pe front; Upton Sinclair, Așa se fac dolarii (Cursaru L.).

REVISTA REVISTELOR :

Revista Fundațiilor Regale; Revista Muncii; Veac nou; Opinia liberă; Națiunea (Andrănescu N.); R. F. R.; Jurnalul literar; Revista literară; Ethos; Ramuri, Provincia, Pygmalion, etc. (Petrovici Ion).

NOTE :

Părintele Gala Galaction la Academie; Menirea scriitorului; Centenarul unei cărți. (Petrovici Ion).

Activitatea societății culturale și sportive a liceului „Sf-ții Petru și Pavel”.

CIVILIZAȚIE ȘI TRADIȚIE

Am avut în mai multe rânduri ocazia să comentez la curs anumite pasagii mai caracteristice din autorii francezi, care se pretau la anumite discuții asupra stărilor sociale de azi și am căutat să desprind cât mai clar cu elevii mei noțiunea de „civilizație“.

Deși în mare parte ei au dovedit o înțelegere justă a ideilor marilor gânditori, am constatat totuși acea veche interpretare stereotipă, resfrântă ca un ecou în mintea lor, ceea ce m'a făcut să înțeleg că această inadaptabilitate la niște vremuri, care ar trebui să aducă pe mulți dintre noi la revizuirea anumitor forme vechi de gândire pe care lumea actuală, în transformările ei uriașe, le anulează în cea mai mare parte, e mai mult un capriciu pentru o tradiție moștenită, un conformism la o modă transmisă, decât un raționament așezat pe logica înțeleaptă a lucrurilor.

E parcă o teamă că prin subtilități și insinuări meșteșugite, s'ar căuta să se dărâme tot ce a fost deși cu toții, români și iubitori de tot ce e frumos și sănătos în tradiția noastră, ar trebui să înțelegem că nu s'ar cere ca țara noastră să accepte una sau alta din formele de civilizație reprezentate prin popoarele mari, ci numai un mic efort în aceste vremuri de prefaceri, dela care după toate legile firii nu ne putem abate cu totul, să înlăturăm mentalitatea statică care caută să sublimeze anumite lucruri pe care ar trebui să le repudieze ca neconforme cu adevăratul sens al culturii și al civilizației.

După vechiul șablon de gândire, în mare stimă pentru unii, națiunile sunt împărțite în civilizate și necivilizate și cele dintâi își atribuie misiunea sacrosanctă de a masakra pe celelalte în numele acestui sublim cuvânt „civilizație“.

Scuza masacrelor și a prădăciunilor e servită prompt de doctrinariș vechi, care vor să dovedească că o civilizație ce reprezintă suma bună-tăților, apoteoza fericirii, trebuie impusă altora prin orice mijloc, chiar dacă s'ar înlătura cu dezinvoitură banditească, legile firești, care stat rnicesc drepturile sfinte ale omului asupra vieții și avutului său.

Ar fi exact teoria acelor care susțineau că inchiziția avea menirea să treacă pe lumea cealaltă, din dorința de a-l mântui, pe ereticul care nesocotea dogma și care ar fi putut contagia sufletele celorlalți credincioși.

Dacă am cere o definiție oricărui om eșit în cale, se va repeta leitmotivul că locuitorii acestui continent sunt civilizați, iar Africanii, Indienii, Chinezii și alții nu sunt, căutând să se pună

în contrast mizeria și incultura acestora cu progresele științifice, cetățile, palatele și monumentele, care decorează lumea noastră civilizată.

Pentru cel care suferă de viciul relei interpretări tradiționaliste toate aceste dovezi de civilizație, materializate în forme grandioase, sunt ca stelele sclipitoare pe un cer luminos, față de acele câteva pagode și palate princiere somptuoase, dar în jurul cărora forfotă lumea jегărită, plebea înfometată a unor ținuturi sortite mizeriei veșnice.

Veniți la noi, strigă continentalul fălos, să vedeți în așezămintele noastre semnul civilizației ajunsă la paroxismul gloriei, arătându-se prin aceasta superioritatea hărăzită de providență ținuturilor noastre și inferioritatea predestinată a celorlalți!

Da! laboratoarele noastre vor fi fost multe și mari, instituțiile noastre numeroase și mărețe dar în mare parte s'au dovedit a fi clădite pentru a cobori și distruge omul, care merita să-și reclame locul de onoare într'o umanitate mai bună, mai demnă și în care să-și ducă viața după postulatele superioare ale adevăratei culturi și civilizații.

Știm cu toți că în aceste laboratoare ale unor pretinse mari țări civilizate, savanții n'au căutat ca Pasteur microbii boalelor care macină omenirea, ci, combinația chimică a distrugerii ei; știm iarăși că în fabrici nu s'a umblat să se producă bunuri pentru ușurarea traiului oamenilor, ci s'au topit oțeluri pentru țevile de tun; în spitale nu s'au inoculat seruri de vindecare a suferințelor omenesti ci de a-l ucide cu cel mai sadic rafinament, iar în Universități și toate instituțiile de cultură s'a decretat filozofia celui stupid Ubermensch cu sânge de o culoare specială și s'a întreținut sistematic psychoza crimei în lume, exaltându-se povestea eroismului epopeic și moartea care duce în paradisul eroilor, și așa, o lume întreagă, îmbătată cu astfel de teorii, se grăbea să-și puie viața în mâna șefului dictator, care le anihila și ultima fibră a conștiinței lor.

Iar pretinsa propagandă a ridicării muncitorului prin sisteme autarhice și dictatoriale a fost un bluff ordinar pentru a-i stăpâni și mai mult.

Nu s'a văzut cu ce mărețe scopuri umanitare s'a dat de lucru la milioane de oameni, agitân-

du-se mirajul unor bogății ce urmau să fie luate prin jafurile și hoțiile deslănțuite vandalic de trupele dictatorilor ?

Care e atunci această civilizație pe care o apoteozăm cu atâta făloșenie și la care unii ar dori să se întoarcă cât mai curând ?

Unde a fost civilizația italianului față de africanul etiopian căruia i-a declarat războiu în Vinerea Mare, când preoții catolici celebrau moartea Celui care S'a sacrificat pentru dreptate și frățietate între oameni, ca să fie atacat mișelește un popor, care irita pe civilizatul italian prin pomeții lui proeminenți, prin costumul lui primitiv, prin obiceiurile și credințele lui particulare ?

Unde a fost iarăși civilizația în acest războiu deslănțuit după acea ineptă carte „Mein Kampf“ decretată carte sfântă pentru ca în numele unor principii civilizatoare să violezi frontiere, să acaparezi hoștește țări în care oamenii își duceau molcom traiul în pământul lor lăsat de Dumnezeu și să reeditezi în numele unei civilizații acea epocă hunică prin jaf și uciderea nemiloasă a femeilor și copiilor ? Unde a fost și a noastră a Românilor care am hui ca proștii și nebunii în struna dictatorilor chiar după ce ni s'a furat pământul țării ?

De ce ne-am mai juca cu vorba civilizație când am văzut, trăit și simțit cu lacrimi de sânge ce-a însemnat ea pentru noi și pentru omenirea întreagă ?

Barem ceilalți amintiți mai sus s'au născut cu sentimentul inferiorității și al dependenței față de stăpânii lor, dar ca să răstălmăcești adevărata noțiune de civilizație cu sofisme ordinare pentru a justifica lucruri rușinoase și degradante chiar pentru o societate inferioară ea cultură, ca să dovedești cu tratate întregi de filosofie că la anumite răstimpuri în istorie ai dreptul să-ți îndrepti iureșul în lume pentru socoteli inventate stupid, aceasta e mai josnic decât incultura celui care s'a pomenit în tinuturi fără luminile civilizației, dar cu sufletul mai curat.

Nu e nevoie să-și frământă cineva prea mult mintea ca să înțeleagă ce este civilizația, ci numai să facă apel la raționamentul sănătos, comun tuturor indivizilor care iubesc dreptatea și adevărul.

Civilizația adevărată, ideală, socotim în primul rând, că e aceea în care colectivitatea să aibă, prin împărțirea dreaptă a bunurilor, hrană, îmbrăcăminte, căldură și mai e aceea în care să domnească adevărata siguranță contra nedreptăților, a violenței, a prădăciunilor, fie că vin dinăuntru, fie că sunt aduse din afară, contra războiului, care sacrifică omul pentru faptele de cucuriri ale câtorva și civilizație mai numim și pe aceea în care fiecare creatură umană să-și poată duce această efemeră viață fără silnicia unui separatism inuman înscris în legile unei țări. S'a acreditat de unii teoria stupidă, repetată ca o litanie neghioabă de atâția mulți, că inegalitățile sunt inerente în lume și după cum există oameni tari și slabi,

tot așa s'a prevăzut în economia divină, ca unele națiuni să se nască cu sulțile în mână, ca să bată pe cei care poartă stigmatul inferiorității.

Europa, cum știm cu toții, a traversat mai multe forme de civilizații succesive : civilizația greacă idealistă și artistică, cea romană realistă și războinică, civilizația evului mediu pătrunsă de influența creștină ; a urmat apoi civilizația clasică reprezentată mai ales în Franța și constituită în jurul ideii de onoare militară, cum o dovedesc operele lui Corneille, apoi civilizația burgheză, care a avut epoca ei de înflorire, bazată pe ideia de comerț a respectului angajamentelor, a fidelității semnăturii, cum o arată scrierile lui Balzac, însă acum, a luat naștere o civilizație nouă, aceea a mișcării muncitorești de toate categoriile.

O filosofie nouă se ivește și pătrunde încet, încet, toate instituțiile prin syndicate, cooperative create de toate clasele societății. O nouă morală succede în locul aceleia care avea la bază onoarea militară, a celei care se constituia pe ideea de comerț, apare acum morala muncii și primatul ei într-o societate.

Marii sindicaliști și socialiști : Sorel, Proudhon, P. Hamp, Dubreuil ș. a. sunt caracterizați prin aceea că problema socială nu e în primul rând o chestiune economică, ci morală : scopul nu e numai o mai dreaptă împărțire a bunurilor, ci libertatea în muncă și toate reclamațiile lor în favoarea muncitorimii sunt bazate pe afirmația valorii infinite a personalității omenești.

„Munca, spune englezul Cole, nu e un obiect de vânzare, însă ceva sfințit prin efort, căci el include acest lucru sfânt, care e persoana omenească“.

Așa se explică critica tuturor socialiștilor contra capitalismului, care nu vede în industrie decât forțe impersonale materiale. Capitalismul crede că munca e o marfă, care poate fi vândută și cumpărată, după cum băcanul vinde unt sau stafide.

Proudhon considera munca ca un entuziasm continuu, un imn fără sfârșit către creațiune, iar a munci înseamnă a se dărui în întregime.

Iată cum au văzut protagoniștii adevăratei idei democratice munca, ca o dăruire, o creațiune, un act divin prin care omul se identifică cu umanitatea întreagă.

Dar din practicele și demagogia de eri se înțelege că nu se poate predica doctrina, că viitoarea civilizație va fi un eden, un loc de repaus și plăceri, unde fiecare va găsi toate bunurile deagata.

Proudhon și Sorel, mai ales, au arătat că dacă sărăcia absolută, pauperismul pot fi suprimate, sărăcia relativă va subzista întotdeauna, căci nevoile cresc mai repede decât bogăția. Vor fi mereu dificultăți de învins, obstacole de înfrânt, suferințe de îndurat.

Însă învățământul luminos care se degajă din concepțiile lor e libertatea desăvârșită a

muncii care reprezintă forma rudimentară a realizărilor artistice și filozofice de mai târziu. Meșteșugarul este primul și umilul inel din lanțul care se termină cu artiștii și filozofii și efortul lor nu e decât forma superioară a conștiinței profesionale a lucrătorului.

Deci concepția nouă a lumii are un scop spiritual, care vrea să constituiască o civilizație nouă în jurul ideii de muncă. România noastră n'a cunoscut în toata plenitudinea această nobilă aspirație și de aceea ideea de a realiza pe deasupra naționalismelor agresive, a particularismelor, a tradițiilor pătimase, de a ne uni în gând cu muncitorii din celelalte țări va constitui această adevărată civilizație pentru care au cheltuit tot ce-au avut mai bun în sufletul și mintea lor atâta doctrinari cu viziunea clară a ascensiunii omului către ideal și progres.

Știm că până aici n'am avut o adevărată doctrină de stat, care să facă din țara noastră o națiune mândră de o civilizație proprie și am trăit mereu cu toții în această dualitate de occidentalism, maimuțărit în părțile rele și de orientalism grosolan, creînd astfel cea mai factice și paradoxală concepție despre alcătuirea unei societăți. Toți s'au mărginit să anunțe demagogic transformări ideale, pe care nu le-a văzut nimeni, fiindcă adevăratele probleme, care au cerut un efort intelectual, o studiere a lor metodică, au avut la bază acest viciu de psihologie românească de a persista în datina pământului chiar când cel mai elementar simț de observație ne-ar fi dictat să înlăturăm sumedenie de racile ale organizației noastre de stat.

Dacă am lua formele societății în care ne mișcăm s'ar vedea cât de hibridă, de illogică și arbitrară e în esența ei această pretinsă civilizație în care a domnit o erarhizare de o speță inferioară ce nu onorează de loc o națiune.

Ne-am pomenit cu o clasă mare și alta inferioară, orânduite de legea pământului, fără să se știe dacă cea pretinsă mare are adevăratul merit al superiorității, față de cealaltă ținută sistematic în umbra civilizației și care ar fi avut un loc mai de cinste dacă n'ar fi fost piedica obscurantistă.

Te doare parcă sufletul când vezi oameni în toată firea că tânjesc după vremuri pe care dintr'un spirit de contrarietate nătângă le exaltă azi mai mult ca oricând. Se răstălmăcesc cele mai elementare noțiuni, se falsifică voit cugetul, se pervertește mintea, se interpretează de-a'ndoaselea cu răutăți în controversă, de rămâi pur și simplu uluit.

Auzi pe cei mai mulți care țin mai mult decât trebuie la teoria românismului sămănătorist că România n'are ce căuta în concertul evenimentelor de după războiu, fiindcă n'are nimic de adăugat la trecutul ei civilizator. Doamne! Dacă i-aș trimete la cel mai răspândit dicționar francez din lume să caute la capitolul „Valaques“ i-ar dura profund când ar vedea că s'a spus, e drept cu prea mare ciudă și inconștientă răutate, cel mai

mult rău care se poate spune de o națiune, în fond bună, inteligentă, duioasă, dar căreia nu i-au apărut adevăratele virtuți ancestrale niciunul din cei care au hălăduit ca trântorii pe spinarea ei. Ar mai fi trebuit ca cineva să fi trăit multă vreme departe de pământul țării sale ca să vadă în multe privințe, falsitatea unei vieți țărănești, care, în fond, a fost și este pe alocurea de un primitivism groaznic, dar căreia i s'au găsit, din snobismul tradiționalist, frumuseți neîntrecute, după povestea cu viermele care stă la rădăcina hreanului împuțit, dar stă că-i place.

Veți găsi și de aceea care agită încă cea poezie a drumului de fier care a adus pieirea cântecelor bătrânești și alții care văd în țaranul nostru această talpă a țării, pe robotnicul tăcut, păstrător de datini, idealizat în tablourile de prin muzee și admirat prin fereastra conacurilor și a limuzinelor boierești și care trebuie să rămâie așa, la locul lui predestinat pentru grija religiei și a tradiției.

Vezi Doamne! Dacă o drăguță Ileana, cu șortu-i negru prins în brâu, s'ar întoarce seara dela puș și în loc să sufle în tăciuni ca să-și aprindă lampa, ar întoarce un buton electric s'ar prăpădi România; dacă badea Ion ar ieși din ipostaza bucolică și în loc să stea călare pe draghina carului, și ar conduce un tractor electric s'a dus farmecul poetic al vieții câmpenești; dacă i s'ar arăta să construiască un dig în vremuri de secetă și pe urmă să scoată moaștele Sfântului Dumitru, ca mulțumire lui Dumnezeu; dacă s'ar spune că Stăpânul religiei noastre a adresat de pe crucea Golgotei ultimul său cuvânt acestei omeniri rele, egoiste, îndemnând-o la iubire, la înlăturarea urei dintre oameni, ai ofensa pe poeți, istorici și alți hierofanți care au văzut pe preoți cu crucea'n frunte conducând oștile la bătălie. Dacă iarăși ai spune tânărului că adevăratul patriotism constă în munca neobosită de a ridica prestigiul și demnitatea patriei, în loc să se lase îmbătat de teoriile ademenitoare ale naționalismului gălăgios și provocant, i se pare că-i înăbuși sentimentul iubirii de țară, pe care altul după ei nu l-ar avea fără aceste forme de manifestări decorative în vieța publică

Iată atâtea și atâtea denaturări ale spiritului care ar trebui înlăturate.

Ce frumos ne-ar sta să înțelegem că o națiune ca a noastră, cu a'ese însușiri congenitale și cu mari resurse spirituale, ar merita să trăiască mai bine, mai demn într'o civilizație în care să punem și noi peceta originalității noastre și să înlăturăm cea sgură a datinelor perimate care ne lasă mereu la coada unor popoare de care am răs, dar care ne-au luat-o înainte sub multe raporturi.

E. PRETORIAN

Directorul Liceului Sf-ții Petru și Pavel

Știința e aripa pe care ne înălțăm la cer.

SHAKESPEARE

ȘCOALA POPORULUI

de GH. VIDRAȘCU

Primarul Municipiului Ploiești

In școlile secundare din țara noastră, datorită taxelor excesiv de ridicate, cât și costului destul de mare al cărților și rechizitelor școlare, nu prea au putut pătrunde, până ncum, elemente talentate și cu dorința de învățătură, din rândurile muncitorimii și țăranimii sărace.

S'a putut observa foarte des, la un examen de sfârșit de an al cursului primar, copii excelent de bine dotați cu facultăți intelectuale care luau drumul muncilor agricole depă moșiile boierești pe care se exploata nemilos munca țăranului în condițiuni grele de lucru, al uzinelor marilor centre industriale, în timp ce elemente slabe și fără vocație spre carte mergeau să umple băncile tuturor școlilor secundare, numai datorită faptului că părinții lor erau oameni cu stare, ce puteau să facă față cu ușurință cheltuelilor oricât de mari ar fi fost ele, pentru ca astfel, având o diplomă în buzunar să ocupe posturi de comandă fie în aparatul de stat fie în întreprinderile particulare.

După 23 August 1944, se deschid noi perspective marilor mase ale poporului nostru.

Reforma școlară, prin organizarea gimnaziului unic, pune școala românească pe baze noi, deschizând drumul către cultură tuturor celor înzestrați, indiferent de credință, origine și mai ales stare materială.

Ridicându-se din mijlocul poporului, noua intelectualitate va alcătui trăsătura de unire între munca intelectuală și cea manuală, fără de care nu există civilizație și nici progres.

Greutăți se vor ivi desigur, la fiecare pas, pentru îndeplinirea acestei misiuni, însă, având în vedere accentul serios pe care guvernul democratic îl pune astăzi pe culturalizarea maselor din țara noastră, sarcina va fi enorm redusă.

Nu rămâne decât să vrem și succesul va fi asigurat.

Pe urmele cele mai sfinte de luptă ale poporului român

de Prof. MANEA MĂNESCU
Consilier Cultural și de Presă

In timpul celui de al doilea războiu mondial imperialist s'au copt, în țările subjugate de dictaturile de tip fascist, puternice forțe patriotico-populare și progresiste, capabile să înceapă lupta eroică de eliberare națională. În fruntea acestor forțe progresiste se găsea poporul sovietic, ocupat vremelnic, în parte, de bandele naziste. Exemplele cele mai vii de sacrificiu în lupta contra ocupanților le-au dat, alături de popoarele sovietice, poporul francez, jugoslav, cehoslovac, polonez, bulgar, grec, albanez, norvegian și altele, mânate în această luptă de eliberare de cele mai autentice tradiții de libertate și independență.

După terminarea celui de al doilea războiu mondial-imperialist s'au creiat condițiuni istorice pentru instaurarea, în cele mai multe țări, a regimului democratic, avansând până la forma democrației populare ca în Jugoslavia. În același timp însă, lupta pe plan național și internațional în contra rămășițelor fasciste n'a încetat; mai sunt încă destule popoare care zac sub dominația brutelor brune în uniforma cu svastică,

în Spania falangistă a lui Franco, Portugalia lui Salazar și Argentina lui Peron.

In timp ce majoritatea popoarelor și-au luat soarta în propriile lor mâini, pentru a-și făuri un destin conform aspirațiilor lor naționale, se mai găsesc totuși, azi, popoare, care scăpând de o dominație, a dat peste alta tot atât de feroce, a trusturilor și monopolurilor imperialiste. Poporul grec, care a rezistat atât de eroic și demn în fața mașinii de război hitleriste și a ocupanților, trăește astăzi zile tot atât de amare ca și sub stăpânirea nemțească; dar lupta acestui brav popor, luptă începută în 1941, nu va înceta până ce poporului grec și celorlalte popoare conlocuitoare din Grecia — printre care se află și frații noștri scumpi, Aromânii — nu li se vor asigura dreptul de a decide prin voința lor, liber exprimată, asupra formei de guvernământ democratice, care să înlocuiască regimul silniciei monarho-fasciste de azi, din Grecia, susținut de cercurile imperialiste exploatoare de peste ocean.

In contra acestei noi dominații imperialiste

a trusturilor și monopolurilor, a dictaturii financiare a dolarului, a dictaturii banului, s'au ridicat și se ridică neconținut o serie de popoare coloniale și dependente, care deși au participat în marele războiu contra Germaniei hitleriste și Japoniei, aducând un neprecupețit aport la cauza comună a popoarelor iubitoare de pace și libertate, totuși nu li se recunoaște azi, de către metropolele imperialiste dreptul la viață liberă, reforme sociale, suveranitate și independență națională. De aceea o serie de lupte juste, purtate de forțele populare, au cuprins China, Viet-Nam (Indochina), Indonezia, Palestina, Iranul, Irakul și sunt gata să izbucnească în India și alte țări ale orientului, lupte de eliberare națională îndreptate în contra ocupanților imperialiști, care de sute de ani exploatează sute de milioane de oameni de culoare, furând bogățiile acestor popoare pentru îmbogățirea unui pumn de financieri și stăpâni ai dolarilor.

Aceleași condițiuni istorice au creiat și pentru noi cotitura istorică dela 23 August 1944, care a deschis în fața poporului român, pentru prima oară în istoria lui, posibilități largi ale creierii unui regim de reală democrație și libertăți cetățenești pentru cei ce muncesc, precum și continuarea luptei tradiționale pentru libertate, pământ și independență națională. Într'adevăr, datorită victoriei armatelor roșii în Balcani, ni s'a creiat posibilitatea de a întoarce armele contra cotropitorilor naziști și a lupta, pentru a treia oară alături de Rusia, întru redobândirea independenței naționale și a suveranității poporului. Cu toate piedicile reacțiunii bancaro-moșierești — gata oricând să asculte de ordinele cercurilor imperialiste internaționale —, care s'au opus din răspuțeri reformelor sociale adânci, masele populare au trecut la împărțirea moșilor, consfințind un drept la care aspirau de veacuri. Repunerea poporului în drepturile lui sfinte, de a hotări el însuși de soarta și destinul său propriu, au creiat premisele marei victorii populare în alegerile

parlamentare, care au dat țării un guvern emanat din voința celor ce muncesc. Platforma-Program a guvernului Dr. Petru Groza nu reprezintă un mănunchiu de promisiuni deșarte; Platforma-Program și regimul democratic de azi reprezintă o verigă care se leagă din punct de vedere istoric de trecutul de luptă al poporului român, așa cum Doja se leagă de Horia, Horia de Tudor, Tudor de Bălcescu; ea cuprinde revendicările juste pe care poporul trebuie, prin luptă, să le câștige, fiindcă aceste revendicări sunt cele ale lui Doja, expuse poporului la Timișoara, sunt ale lui Horia, Cloșca și Crișan, expuse la Mestecăniș, sunt ale lui Tudor, ale generației revoluționare dela Islaz, ale tribunului popular Simion Bărnuțiu, depe sfânta Câmpie a Libertății, a celor dela 1907, a eroilor dela Lupeni și Grivița.

Nu este un fapt întâmplător că regimul democratic de azi se găsește pe drumul celor mai scumpe tradiții ale poporului român, deoarece el a înfăptuit, pentru prima oară în istoria noastră națională, reformele progresiste-sociale pentru care generațiile eroice ale lui Doja, Horia, Tudor și Bălcescu au luptat și s'au sacrificat.

Dând toată puterea în mâinile poporului, dăm destinul Patriei noastre în mâinile cele mai sigure, fiindcă așa cum a spus eroul Tudor Vladimirescu „*Patria este norodul și nu tagma jefuitorilor*“. Mergând pe drumul luminat de popor și de lupta lui eroico-seculară pentru libertate, pământ și independență națională nu facem decât să ascultăm pe acela care înflăcărând masele de iobagi pe Câmpia Libertății spunea: „*Țineți cu poporul ca să nu rătăciți!*“.

Pe drumul tradițiilor scumpe de luptă ale generațiilor eroice dela 1784, 1821, ale generațiilor de luptători depe Câmpia Libertății și dela Islaz, ale martirilor dela 1907, Lupeni și Grivița să ne luminăm și să mergem înainte și numai înainte, pentru înfăptuirea democrației populare în Patria noastră Sfântă și Liberă.

Cel ce deschide o școală închide o temniță.

Aspecte din trecutul învățământului ploieștean ¹⁾

Am văzut cum Departamentul trebilor din lăuntru găsiind necesar ca pe lângă școalele publice, înființate în capitalele județelor, să se orânduiască și biblioteci, care să cuprindă orice cărți s'ar publica „... în limba rumânească, ori tâlmăcite sau compuse de autori...”, ordonă Maghiștratul (Primăriei) orașului să prevadă în bugetul lui suma de lei 200 anual, pentru înzestrarea lor, trimetându-i și un catalog, din care Maghiștratul își va alege — deocamdată — ceea ce va crede de cuviință.

În ordinul trimis însă se mai arată că dacă nu poate „... să înceapă îndată de acum a face colecție de câte 2 sau 3 trupuri (volume)“ „... atunci „... le va îndeplini treptelnic...”, căci „... complectuirea acestei colecții este trebuință neapărată...“.

Într'adevăr, din catalogul trimis de stăpânire, care însumează 65 volume, în sumă de lei 1594, Maghiștratul alege 23 volume, în sumă de lei 324.

Această sumă pare puținel cam mică față de ceea ce a întregului catalog și probabil că a fost fixată și „... după starea și îndemânarea mijloacelor cași (i) Maghiștratalui local...“.

Dacă cercetăm un buget al Maghiștratalui orașului Ploiești în anul 1840 ²⁾, găsim că veniturile au fost de 118.334 lei, parale 23 și cheltuelile 32.855 lei, parale 26, rămânând „capital în cașă”, 85.481, par. 37.

Evident multe vor fi fost nevoile edilitare ale acestui oraș care începuse a se organiza din punct de vedere administrativ, potrivit îndrumărilor fixate în Regulamentul Organic încă din 1831, și care era în plină ascensiune economică în această jumătate a secolului XIX-lea. ³⁾

Totuși, veniturile, cheltuelile și excedentul ne îndreptățesc a crede că orașul nostru era în plină dezvoltare și că „starea și îndemânările cași (i) Maghiștratalui”, îi puteau permite a cumpăra mai multe cărți, dacă nu toate cele cuprinse în catalog.

Dacă analizăm catalogul de „cărți rumânești” trimis de stăpânire, vedem că este extrem de variat, cuprinzând din operele următorilor scriitori: Lord Byron, Victor Hugo, Molière, Omer, Alfieri, Florian, etc.

Ele, în număr de 65, sunt opere literare, (proză și poezie), de retorică, de istorie universală și națională, de morală, de geometrie, aritmetică, pravile, reviste (Curierul de ambe sexe, Curierul românesc), Buletinul Ofițial, (Monitorul Oficial) etc.

Catalogul era desigur destinat tuturor școalelor și avea drept scop, de a fi adus la cunoștința tuturor, pentru supremul scop „... spre luminarea învățaturii tinerimii...”, a întregii tinerimi, „atât celor ce hălăduesc în părțile locului (adică orașul respectiv N. A.), cât și pentru clasele lăcuiitorilor duprin sate...“.

Dacă aceasta era destinația, atunci cred că nu greșesc a afirma că acest catalog — cu traduceri și opere ale scriitorilor români — era complet și prin urmare, ne putem da seama ce opere circulau în cuprinsul principatului Țării Românești în anul mântuirii 1840, sau acum 107 ani în urmă.

Și totuși Maghiștratul nostru alege numai 23 volume și numai opere de: istorie, retorică, aritmetică, geometrie, gramatică, de morală, de meditații religioase și extrem de puține, de literatură. Acum ce va fi determinat această alegere, este desigur greu de spus. Lipsa bănească nu poate fi invocată, de vreme ce bugetul îi văzurăm destul de înfloritor, mai ales în excedentul lui.

Că acest Maghiștrat nu va fi crezut de cuviință că sunt necesare și operele literare pentru „luminarea tinerimii” orașului său, nici acest lucru nu poate fi plausibil. Mai de grabă înclin a crede că chestiunea „... să tocmească a face în lăuntru în încăperea școlii, un dulap închipuit în formă de bibliotecă”, era un lucru nou în țara rumânească în acea vreme și ca atare sensul mai larg al accepțiunii scopului urmărit și arătat mai sus, putea fi mai puțin înțeles și cu atât mai puțin executat.

* * *

Departamentul trebilor din lăuntru, când a văzut felul și numărul redus al operelor alese de Maghiștrat, care însuma dealfel numai o cincime din valoarea totală, probabil că n'a fost mulțumit, gândindu-se că n'a pătruns tot cuprinsul adevărului expus în ordinul circular trimis în 1840, Iulie 1 ⁴⁾

În consecință, fără zăbavă și ezitare, iată că trimete — după o lună și ceva de zile —, o altă poruncă, de data aceasta fără să-i mai reamintească Maghiștratalui de cele cuprinse în circulara de mai sus, ci pur și simplu că „De trebuință socotindu-se ca în dulapul de bibliotecă al școlii de acolo din oraș să se depue tot complectul cărților însemnate în catalogul ce s'au încunoștințat... afară numai de Buletinul ofițial și Curierul românesc. De acela... să scrie Maghiștratalui ca scăzându-se suma de 1036 însemnați pentru Buletin și gazetă, ceilalți 534 prețul tuturor celorlalte cărți, să-i trimiți fără zăbavă aici spre a li se întoarce și cărțile”. 1840, August 7 ⁵⁾.

¹⁾ Vezi prima parte în Curierul Liceului Sf-ții Petru și Pavel, An. XXIV No. 1—2—3.

²⁾ Arhiva orașului dos. 69/1840, f. 56.

³⁾ Pentru amplul chestiunii, se va putea vedea: Istoricul meșteșugurilor și comerțului ploieștean, în manuscris — de Stoica Teodorescu.

⁴⁾ Arhiva orașului, dos. — /1840, act. 134.

⁵⁾ Arhiva orașului dos. — /1840, act. 1213.

Că se scotea din numărul cărților „Buletinul Oficial” ca mai puțin folosit, înțelegem foarte bine, dacă ne gândim că el va fi fost întru totul întocmit atunci, ca și Monitorul Oficial al zilelor noastre și căruia i se dă acest nume prin anul 1859.¹⁾

Cât privește Curierul românesc, este greu de precizat de ce această „gazetă” nu merita a fi citită de tinerime spre a ei deplină luminare.

Maghiștratul orașului, văzând cuprinsul destul de categoric al ordinului stăpânirii, trimete cei 534 lei bani pe care Departamentul primindu-i i-am și dat „în primirea D. Eliad, dela care luându-se arătatele cărți, să trimet Maghiștratului”. 1840, Sept. 9²⁾.

Dar odată ce cârmuirea își făcuse un program mai vast „... privind spre luminarea învățaturii tinerimii” găsește nimerit ca „spre mai multă înfrumusețare și îmbunătățire a bibliotecilor hotărâte de a se înființa... să se înființeze în arătatele școale și harta prințipaturilor...“.

În consecință Maghiștratul este anunțat că i s'a trimis o asemenea hartă pe care o va „... așeza în Școala Normală de acolo”, iar prețul de 1 galben „... va grăbi a-l trimete... spre a se da locului competent”. 1840, Octomvrie 25³⁾.

Cum era și firesc, cărțile, catalogul și harta prințipaturilor, au fost înmânate bibliotecii școalei, care, prin diriguitorul ei firesc „profesorul școalei Normale din Ploești”, G. Mălureanu, face cunoscut Maghiștratului că au fost primite, că s'au așezat în biblioteca școalei, dar că „... plecat rog Cinstitul Maghiștrat ca să binevolască a întoarce catalogul de mai sus arătate-lor cărți, adevărit de C. Maghiștrat după duhul poruncii”. 1840 Noemvrie 7⁴⁾.

Evident, răspunsul nu întârzie din partea Maghiștratului către „Profesorul Școalei Normale dintr'acest oraș”, care este însoțit și de catalogul de suma cărților în număr de 74, ce trebuiau să se așeze în ordine în biblioteca școalei. 1841 Ghenarie 16⁵⁾.

Interesante sunt cele două titulaturi ce se găsesc consemnate astfel: G. Mălureanu, în adresa către Maghiștarat se intitulează „profesorul Școalei Naționale dintr'acest oraș”.

Că școala din Ploești era acum o Școală Națională înțelegem destul de bine, dacă ne gândim la cele grecești cu profesori greci și limbă de predare, cea elină. Că putea fi și o Școală Normală, în sensul pe care îl știm noi cei de astăzi, nu se poate spune cu deplină hotărâre, deși pe acea vreme, absolvenții ei, poate că vor fi fost chemați a fi îndeplinit rostul de învățători, în satele mai mari ale județului, ce se vor fi învrednicit a înființa în ele, școli primare.

Iată în fine și „Catalogul de cărțile ce s'au depus în biblioteca Școalei Naționale dintr'acest oraș Ploești ce sunt trimise prin porunca C (institului) Departament din lăuntru No. 1360 anul 1840; Sept. 2”. 1840 Noemvrie 3.⁶⁾

Corsarul, de lord Byron; Ghiaurul, idem; Pariziana d' Abidos, idem; Bepo, lamentațiile lui Tas prizonierul de Șilon; Marino Faliero, idem; Cerul și pământul, idem; Strigoii, idem; Ziua cea de pe urmă a unui osândit, de Victor Hugo; Maria Tudor, idem; Angelo, idem; Sgârcitul, de Molière; Anfitriou, idem; Scapen, idem; Bădăranul boerit, idem; D. Pursoniac, idem; Prețioasele, idem; Sicilianul, idem; Don Chișot, de Florian; Două bilete, idem; Rapsodia, de Omer: 1-iu, al 2-lea, al 3-lea, al 4-lea, al 5-lea și al 6-lea; Saul, de Alfieri; Virginia, idem; Mahomet; Din meditațiile lui Lamartine; Gramatica, poezii; Aritmetica lui Francior; Din poezille D. Marelui logofăt I. Văcărescu; Regulu; Ermiona; Grădinarul orb; Gondoli văduva; Triumful dragostii; Gilblas 1-iu; Gilblas al 2-lea; Din noua Eloiză; Elocuință bisericească; Junia lui Carol; Creștinarea unui preot al Isidei, fragment; Dracul șchiop; Misanthropia și pocăința; Curierul de ambe secse, period I-iu, idem period II-lea; Din cuvintele lui Miniat; Epistolar; Istoria lui Petru Maior; Curs de morală; Fabulele lui Tichindeal; Istoria țării românești, vol. I, idem, vol. II; Manual de istoria țării; Hronicul Românilor, de Cantemir; Datoriile creștinului; Curs de retorică; Noptile lui Yung; Pravila lui Caragea; Istoria universală, tom I, II, III, IV; Elementuri de geometrie; Atala René; Inceputul și scăderea idolatriei; Gazeta Teatrului Național; Teatrul politic; Antoni; Culegere, de scrierile lui I. Eliad; Almanahu literaturii; Harta prințipatului Valahiei și Moldovii, de d-lui Scarlat Roset. Total 74.

Gh. Mălureanu.

Acesta este catalogul cărților semnat de profesorul Mălureanu, iar biblioteca urmează să fie înzestrată neîncetat cu alte cărți ce vor eși din teascurile orașului București.

Intr'adevăr, iată că Departamentul socotește de trebuință „a se afla și condicile pravilnicești ce din vreme în vreme se tipăresc, iar după alt chip luând acum săvârșire Condica Comerțială — să trimite 3 bucăți — însumând sfașii 18”. 1841, Martie 7.⁷⁾

Maghiștratul le cumpără, le trimite bibliotecii, iar Mălureanu „profesorul școalei normale din Ploești”, anunță Maghiștratul că a primit 7 cărți tipărite „dintre care 3 bucăți sunt condici comerțiale legate și 4 bucăți dintre care 2 sunt legate și două nelegate „ce se numesc Moralicești cuvinte tălmăcite

¹⁾ Istoricul meșteșugurilor și comerțului ploieștean.

²⁾ Ibidem dosar, act 1433.

³⁾ Ibidem dosar, act 1740.

⁴⁾ Ibidem dosar, act 75.

⁵⁾ Ibidem dosar, act 12.

⁶⁾ Idem dosar.

⁷⁾ Ibidem dosar, act 314.

din franțozește de răposatul Dvornic Grigorie (loc rupt în original) și s'au și pus în dulapul de bibliotecă". Martie, 1841.¹⁾

După cum vedem, biblioteca Școlii Naționale sau Normale din orașul nostru, era înzestrată cu fel de fel de cărți de literatură, știință, istorie și datorită grijei neîncetate a Departamentului din lăuntru, mereu înzestrată cu operele ce se tipăreau. În acest caz biblioteca noastră capătă un caracter ceva mai cuprinzător, decât numai pentru cuprinsul unei școli. Ea putea fi socolită premergătoarea unei biblioteci

publice, obștești, lucru ce va fi interesat obșter acestui oraș al negoșului și meșteșugului ce se desvoltau neîncetat iar mulți dintre slujitorii acestor două preocupări omenești, poate că nu vor fi fost streini de stihurile și povestirile cuprinse în paginile fără de număr al operelor așezate în mod rânduit în „dulapul închipuit în formă de bibliotecă”.

(va urma)

Prof. Stoica Teodorescu

¹⁾ Ibidem dosar, act 12.

Școala ca factor de democratizare

Ca orice organism viu, societatea umană își adaptează neconștient instituțiile — adică formele de organizare — nevoilor și aspirațiilor membrilor ei, care sunt în veșnică evoluție.

În mod firesc, formele trebuie să corespundă fondului. Atunci când nu mai este potrivire, viața socială, constrânsă să se desfășoare în tipare învechite, sfărâmă aceste cătușe, dând naștere acelor mișcări violente, numite revoluții, care grăbesc evoluția oprită în loc sau încetinită și care au fost denumite de un cugețator, „locomotivele istoriei”.

La rândul lor, războaiele, aceste nenorociri care aruncă popoarele în mizerie și suferință, prin eforturile la care supun societățile umane, prin încordarea de voință care depășește viața obișnuită, prin procesul de distrugere și de creație în același timp, antrenează mari prefaceri sociale.

Cu cât sunt mai lungi și mai grele, cu atât transformările economice, sociale și politice, produse, sunt mai mari.

Astfel, primul războiu al Cartaginezilor cu Romanii, 264—241, a. Chr., aduse după sine teribila răscoală a mercenarilor contra bogătașilor cartaginezi, pierderea Sardiniei și Corsicei, nevoia unui nou domeniu colonial, origina viitoarelor conflicte cu Roma, care duseră la distrugerea puternicei cetăți.

Războaiele Romanilor și cucerirea țărilor din jurul M. Mediterane avură ca urmare transformarea vechii societăți romane. Viața cumpătată, chibzuită și cinstită de odinioară, făcu loc luxului, risipei, ușurinței și chiar destrăbălării.

Războaiele napoleoniene contribuă la răspândirea ideologiei revoluției celei mari din 1789, după cum primul războiu mondial grăbi procesul democratizării.

În țara noastră, războaiele care se desfășurară pe pământul țării, în decursul secolului al XVIII-lea, pe lângă nesfârșitul lanț de suferințe și mizerii, inerente oricărui războiu, ne puseră, indirect, în contact cu civilizația și cultura Apusului. Vieța socială se schimbă: manierele se cizelează, emanciparea femeilor face progrese, ca și educația tineretului. Tot acum însă, și pe această cale, pătrund obiceiuri rele ca: jocul de cărți, luxul exagerat al îmbrăcămintii, petrecerile, balurile, suarelele, din Apus; linguseala, slugărnicia, hatărul, bacșitul, ploconul, nepotismul și favoritismul își înfig rădăcini adânci și se altoesc pe caracterul drept al românului de altădată.

În timpul nostru, primul războiu mondial a avut urmări f. însemnate. Marile masse ale poporului, chemate la lupta pentru apărarea hotarelor, au sângerat pentru alungarea cotropitorului și întregirea hotarelor pământului strămoșesc. Prin jertfa făcută se arătau demne de a lua parte la conducerea țării, iar prin dârzenia prin care apăraseră încă odată glia, se arătau vrednice de a o stăpâni și de aici înainte, cum atestau vechile hrisoave că o mai stăpâniseră odată, fiind deposedate prin silnicie și uneltiri viclene, printr'un proces închis pentru totdeauna.

De aceea, conducătorii poporului nostru, în frunte cu marele rege Ferdinand I, îi hărăziră atunci cele două reforme epocale care îi încredințau puterea economică prin *improprietărire* și puterea politică prin *votul obștesc*.

Al doilea războiu mondial, care antrenă aproape toate neamurile pământului, dela colibe negrilor din pădurile ecuatoriale până la iglurile Eschimoșilor, va produce transformări și mai radicale.

În primul rând acest războiu va însemna o mai mare îndreptățire socială, printr'o mai justă repartitie a bunurilor economice, criteriul fiind contribuția, adică aportul la producerea acestora, deci, în ultimă instanță, *munca etalonul de aur* după care se măsoară omul în epoca noastră.

Capitalul, fruct al muncii, prin urmare *al libertății de a munci*, va fi *umanizat*, căci, dacă este drept ca cine este liber să muncească are și dreptul de a se bucura de produsul muncii lui, atunci este dela sine înțeles că acest factor de producție nu poate deveni un mijloc de împilare.

Procesul democratizării trebuie desăvârșit.

Dacă prin democrație se înțeleg forme de guvernământ prin care se asigură *libertatea*, sub toate formele, atunci înseamnă că secolul al XIX-lea a pus numai bazele, a creiat formele pe care urmează a se realiza acest concept înalt al filosofilor greci, propovăduit de Evanghelia Mântuitorului, reactualizat de filosofii secolului XVIII, pus în circulație de marea revoluție franceză dela 1789, pe care l-au înscris în constituții mai toate popoarele Europei, dar pe care secolul nostru după cel de al II-lea războiu mondial, urmează a-l întrupa în *realitate*, a-l pogori din teorie în practică, dela formă la fond.

Școala secundară românească, instituție desprinsă din realitățile sociale, făuritoare a noilor generații, nu poate face abstracție de momentul istoric al dezvoltării societății și nici de aspirațiile și nevoile ei.

Ea trebuie, în primul rând, democratizată, adică organizată pe asemenea baze, încât să creeze o mentalitate democratică, deprinderi democratice.

Căci democrația nu este numai o formă ci și o realitate politică și psihologică. În viața de toate zilele se oglindește în respectul față de semenii, ca persoane cât și în ce privește opiniile acestora; în capacitatea de dăruire față de nevoile obștești, și în spirit de solidaritate cu aspirațiile comunității.

Cine nu iubește pe semenii sau cel puțin nu-i prețuește și respectă; cine nu-și închină o parte din puterile ființei sale binelui obștesc; cine nu se identifică cu nevoile și aspirațiile poporului din care face parte, acela nu este democrat.

Această mentalitate, aceste deprinderi trebuesc formate în școala noastră, al cărei scop nu este acela de a fabrica oameni în serie, ci de a făuri individualități generoase, devotate binelui obștesc.

A sădi în sufletul tineretului cultul muncii; a-l face să iubească libertatea și deci demnitatea; a-l învăța să judece drept, a-l face capabil să reziste nedreptăților, obscurantismului, ignoranței și egoismului; a se descătușa din lanțurile prejudecăților și a-l face să prețuiască generozitatea și caracterul drept, iată care sunt imperatiivele școlii vremurilor noastre.

N. I. SIMACHE
Profesor

Dacă există un singur om pe lume, care se răsfăță în belșug, trebuie să fie undeva un altul, care moare de foame.

L. TOLSTOI

Nici sărăcia nu poate înjosi suflete mari, nici bogăția nu poate înălța pe cele josnice.

VAUVENARGUES

Profesorul Petrescu - Sava - Zagoriț

S'a stins într'o împrejurare de un tragism sfâșietor, un dascăl al liceului „Sfinții Petru și Pavel”, care s'a impus și strălucit prin erudiția lui, fiind citat de revistele franțuzești „ca un mare și neobosit cercetător”.

N'a avut parte la moarte, sărmanul, nici de cel mai mic regret al cetățenilor acestui oraș și nici de prea multe compătimiri creștinești din partea celor care l-au văzut mai îndeaproape, perindându-se ani de-a rândul la catedra lui.

Doar mici păreri de rău stinghere și cel mai adesea comentarii anecdotice amestecate cu ironii și exagerări despre viața lui dusă într'o oarecare boemă, pe care i-o impusese o existență izolată, cu explicații numai în tainele lui sufletești. S'a vorbit doar la mormânt, de un distins dascăl al școlii noastre, nu s'a scris niciun cuvânt în presă, nicio pomenire în care să se spună acel puțin bine despre un profesor care a avut mari merite cărturărești.

Numai câțiva băieți ai liceului s'au adunat fugăr într'o consfătuire ca să-i aducă de circumstanță câteva aprecieri ca scriitor al acestui județ prahovean.

S'a trecut sub tăcere totul, s'a stins amintirea lui, ca și când n'ar fi existat, doar când și când se mai răscolesc ceva pozne din viața lui singulară, exagerate și umflate de guri clevețitoare.

Și totuși un om de înaltă cultură a dispărut din acest oraș fără ca să i se recunoască, cum s'ar fi convenit valoarea lui de profesor în sensul occidental al cuvântului, prin cercetările lui migăloase și stăruitoare de a descoperi multe ascunzături ale literaturii și istoriei țării noastre.

Am meditat profund după nenorocita întâmplare, care a rupt firul vieții acestui om și sunt încă nedumerit nu atât de tragedia groasă, cât de indiferentismul oamenilor.

O! prăpădită și inconsecventă fire omească! Ca să ne acoperim nevolnicia noastră privim cu aer de nemuritori pe alții, care și-au împlinit rostul lor intelectual mai bine decât atâți alții!

Nu s'a spus nimic despre multele lucrări ale profesorului Zagoriț, care nu sunt scrieri de duzină, făcute cu pripeala unora care citesc două cărți și fac pe a treia, ci lucrări care reprezintă muncă intensă, serioasă, meditativă și organică.

Scrierile lui există în biblioteca Academiei, a Universităților, la loc de cinete și la îndemâna străinilor curioși să cunoască trecutul

țării noastre și a tuturor biografilor, care n'au avut darul lui Zagoriț, să ștergă cu mâinile lui noduroase praful de pe filele atâtor cărți vechi, al dosarelor mucegăite, sau să colinde mahalalele și satele pentru a iscodi vreun supraviețuitor.

Lumea l-a judecat după costumul lui bizar, după șotiile lui în grupuri de amici, după felul cum mergea cu servieta doldora pe bicicleta în care se spunea că avea pietre și cine știe ce alte flecușete.

O fi avut el vreodată și așa ceva, dar întotdeauna umbla cu teancuri de fișe, cu citațiuni din autorii francezi, germani, italieni, ș. a. și nu se sfia câteodată să se așeze pe o grămadă de nisip pe marginea șoselei, ca să le controleze sau să mai însereze vreo idee.

De câte ori nu l-am văzut la Academia Română compulsând documente, migălind și nolând fără să se sinchisească câteodată de râsetele din jur. Am fost și la cursurile lui, mânat de curiozitate și de aprecieri bârfitoare, care se debitau prin colțuri și am auzit lecții frumoase, ilustrate cu citațiuni din cărți străine, aduse în fața elevilor.

Mi-a fost dat iarăși să aud câteva conferințe din care am reținut păreri de un erudit, descătușat de șabloanele didactice.

Am avut deasemenea ocazia să asist, înainte de a-l cunoaște, la un congres de sociologie, când din capul locului, s'a exprimat regretul că un om de știință care a folosit enorm sociologiei românești nu a putut să vină.

Dar în discuțiile cu colegii, chiar sub forma ghidușă, câte considerațiuni și observațiuni juste asupra vreunui scriitor român sau străin, ce denotau preocupările constante ale unui om în domeniul cărții!

Și câte pilde de generozitate n'a dat înscriindu-se spontan la împrumuturi sau subscripții cu bani mulți pe care a știut să și-i chivernisească, iar testamentul lui a cuprins, fără ca nimeni să bănuiască, dorința, ca toată biblioteca sa, cu dulapuri, să fie dată liceului unde a profesat, lucru pe care l-au și făcut executorii testamentari.

Toate acestea nu se cunosc și ar fi nedrept și necinstit să le lăsăm în umbră și, de aceea, aducem prin aceste rânduri postume amintirea printre noi a acestui mare cercetător, care fără nici o trâmbitare a meritelor lui, a slujit cu adevărat cultura țării și a orașului în care s'a născut și trăit.

E. PRETORIAN

Directorul Liceului Sfinții Petru și Pavel

Canicula patriarhală.

La cumpăna apelor,
În ierburile înalte și uscate,
Șopârlele sunt adunate,
Cu solzii lucind la soare!
În ieslea căldurii,
Iși întind nurii
Sâmburi de rouă.
Azi nu mai plouă.
Câmpu-i puf de păpădie
Miros de vară, vântul adie.
Din pământ scot capul afară,
Mirosindu-le a vară,
Călțuni cu viață târzie.

Corola deschisă a florilor
Șterge șervetul norilor.
Din horbota crângului
Răsună cântul cucului.
Sugând din piatră somnul,
Dorm fluturii și omul.

CURSARU LUCIAN
Cl. VIII Lit.

Noaptea pe câmp.

*Grâul legănat în somn,
Prohodind în țărâna aburită,
Adoarme murmurând un cântec vechi de leagăn,
Purtând în nări mirosul de neghină.*

*Diafană în rochia de funigei,
Luna trage plugul luminii pe cer ;
Stelele-i duc vestmântul
Cântând litanii sfinte.*

*Apele zorite fierb luceafăru 'n viroagă ;
Sămânța vântului, brăzdează fața apei.
Cumpăna obosită a adormit,
Pătrunsă de spiritul nopții.
Din pământul jilav de rouă
Scot profilul gingaș, toporașii!*

CURSARU LUCIAN
Cl. VIII Lit.

Sfârșit.

*De munte s'a deschis Cartea judecâții din urmă.
Brazil trâmbează spon de vecernie. Acum
Din soba dumnezeirii iese fum ;
Să chemăm coșarul sceptic din turmă*

*ce-a sărit, să-și istovească durerea,
în hornul cu funingine de diamant.
Dar nivelul premii sfârșite a rămas constant,
deși Dictatorul a preluat puterea.*

*Din Carte se rup frunze bătute de vânt ;
Ehei! se joacă un act din Divina Comedie ;
timpul a răstignit Cartea pe năsăle
și șterge — ici, colo — câte un cuvânt.*

*Fereastra din ceruri stă să se'nchidă,
bătrânul Dictator vîpește surzând în silă ;
din Carte s'a furat ultima filă.
De munte adoarme pădurea stupidă.*

Petrovici Ion
Cl. VIII Lit.

Fragment autobiografic.

Eu am venit din lumea codrilor de zăpadă
Să frământ din rumeșuș o pâine ;
Pentru hârcile ce trăiesc de azi pe mâine,
Hrană, pregătesc, iluzia fadă.

Lumea mea de acum este o vale a plângerii
În care se scurge timpul de cristal,
Privindu-l ca un spectator din primul stal
Și cum dansează'n nouri îngerii.

M'am desbrăcat de haina deșertăciunii pasive ;
Imi fac un ideal din râpă și stâncă,
Din creierul cufundat în marea adâncă
Ce pictează în iarbă poteci și motive.

Am bătut drumul Canossei fără regret
Să sufer penitența destinului meu searbăd,
Spinii și cremenea voind să le leapăd,
Am unit scrobeala cu sgura într'un armonios
duet.

Văd viitorul în picătura de rouă
În care universul — un sărman copil —
Își prosternează fruntea supus și decil,
Pe când vidul cosmic se frânge și plouă.

Trecerea printre oameni : un mefistofelic surăs...
Retrăiesc ecoul unui sunet de tulnic ;
Mi s'a spus să-mi repet chemarea de pustnic ;
Am fugit departe și-am râs !

PETROVICI ION
Cl. VIII Lit.

Chemare.

Peste nopțile mele adânci, tristețea cade greu,
pe aripile-mi frânte, singurătatea stelelor.
Stihiile frământă golul și 'n dansul ielelor
rugile mate abia mai amintesc de Dumnezeu.

Mai aprig, mai straniu răsună vieața
gonită de ploaie 'n adânc, peste hrube;
Noaptea mă 'ndoaie și zilele 's strâmbe
de-atâta scrum. Imi plâng dimineața

Ochii 'mpietriți au căzut peste bolta apelor moarte;
alături de stele s'au coclit — vântul
mi-alungă inima de fum, poate cuvântul
sau gândul trudit închis într'o carte.

Măinile 'ntinse lângă poartă
zadarnic respiră durerile culese în pumni;
Anii mei și-au scurs nopțile 'n fântâni
iar cântecele s'au ascuns pe tâmpla viorii — spartă.

Peste mine cad mai greu îndoelile —
Tenebrele își despletesc prăbușirile-adânci
Viața asta cărui cules? Cărei stânci
noaptea singurătății? Mă cheamă tăcerile.

Andronescu N.
Cl. VIII Lit.

Frângere

Stihii ne apasă grumazul
și cântul răsună în noi mai boltit;
degete pe file s'au răstignit
și-i mai adânc și mai nesigur iazul.

Gândurile s'au carbonizat de drum...
Aripi de lăstun mai greu ne apasă
iar noaptea aceasta târzie ne lasă
tăcerile încremenite în scrum.

Măinile ce s'au cuprins odată
vor bate singurătățile 'n porți;
se vor deschide luminile sau cine știe ce sorți
ne vor asvârli peste o apă moartă.

Va fi târziu desigur și bizar,
ochii vor îngheța în sare,
iar gândurile a-tot-știutoare
și-or frânge cuvântul, amar.

ANDRONESCU N.
Cl. VIII Lit.

*Oologilor Ivan V. și Dobrescu I.
care se masacrează reciproc
prin epigrame:*

Geaba ambii vă împungeți
Cu floreta în obraji:
Nu știți voi că nici o spadă
Nu străbate-așa blindaj?

LUPESCU ȘERBAN
Cl. VII-a Lit.

*D-relor ce vin regulat la ședințele
Soc. I. L., Caragiale, se așează în bănci,
ascultă, aplaudă și critică.*

Multe fete vin s'asculte
Ședințe și șezători;
Fetele vin foarte multe
Dar talente rareori.

Ionescu-Mareaua Victor
cl. VIII Lit.

Neptun.

Neptun ieși odată la plimbare
Cu Amphitrita — scumpa-i jumătate —
Deasupra valurilor mâniate,
Pe spatele unui delfin călare.

Vedeau în jur priveliști minunate:
Corăbii mari și 'n aer păsări rare;
Și astfel se plimbau plini de 'ncântare,
Printre talazuri alb-înpumegate.

Deodată însă începu să plouă
Și-atunci Neptun, nici una și nici două
Se 'ntoarse spre-Amphitrita pe 'ndelete,

Și-i spuse cu adâncă întristare:
— „Hai să ne cufundăm din nou în mare
C'aici ne face ploaia ciuciulete!”

LUPESCU ȘERBAN
Cl. VII-a Lit.

Preludiu.

Preludii bolnave, latent descompun vremea —
singurătăți din depărtări opace —
Ne 'nchidem în clipa ce nu se 'ntoarce
ca în adânc de stepă viețată grea.

Stelele căzute lângă frunți
au înghețat în lacuri de sare.
Peste filele cărții bizare
Ultimul craniu a putrezit... sub munți.

Iar trecutul fumează în noi precum o navă
— Cântec uitat 'n spartă-alăută
Noapte căzută pe fruntea tăcută
Din bezna cuprinsă în visuri de slavă.

Vom fi cândva însă răslefe epave
Cu pupe descompuse de tristeți.
Poate cântece moarte 'n sigurătăți
Sau trecutul absent, din clipe bolnave.

Andronescu N.
Cl. VIII Lit.

Orizontul.

M'am născut când nu se aștepta nimeni.

Era tăcere grea de plumb în casă ;
figuri posomorite se perindau prin odaie ;
o felie de mămăligă pe masă
și 'ntr'o copae...

eu.

De-atunci,
o babă hădă și știrbă mă legăna cu piciorul ;
amarnică torcea mereu fuiorul ;
mă bătea dacă țipam,
mă hulea dacă plângeam,
mă blestema când râdeam
și de-atunci...

bătut, hulit și blestemat,
am fost o vieață întreagă.

O umbră pribeagă,
un chip slut,
șlefuit din sânge și lut,
doi pumni încleștați de suferință
și-un trup brăzdat de biciuirile vieții.

Dar nu m'am lăsat...

M'am bătut cu natura,
i-am scuipat în față făptura,
m'am luat la trântă cu vieața,
sfidam disperat moartea
și sub pumnul meu
— pumn greu —
am zdrobit pe cei mișei.

Acum,
mi-e fața pudrată de cărbune,
mi-s palmele bătătorite de muncă,
mi-e vieața îmbăcsită de cox, de sgură
și pășesc cu pași de gigant
spre orizonturi noi.

Tănăsescu C. Ion
Cl. VI-a B.

Sclipiri

I
În firul cerului
Se 'nșiră
Bobițe roșii
Din rubin ;
Solzi brumării
Coboară fin,
Pe umbre care
Se deșiră.

II
Cântec subțire
Trece 'n flori ;
Tremură țepi
De peruzele ;
Caliciul nopții
Printre stele
Frământă cei
Dintâi fiori.

III
Pieptenul brazilor
Sfâșie zarea,
Împrăștiind
Parfum adormitor ;
Din când în când,
Plictisitor,
Un țipăt sfarmă
Depărtarea.

Ursescu Barbu
Cl. VIII-a Lit.

Despre humor și humoristi

Ridendo, castigant mores.

Nu este un lucru tocmai ușor o definiție a humorului, acest gen de literatură îndeosebi gustat de cititorii noștri, pentru construcția sa simplă însă bogată în înțelesuri.

Ca să scri humor, nu necesită un voluminos bagaj de cuvinte din care să scoți fraze savant ticluite și giuvaeruri stilistice; humorul de calitate isvorăște spontan și riguros din fraze simple, în care trebuie să se reliefeze toate viciile, răutățile și naivitățile societății.

De multe ori, tăișul hohotelor de răs împotriva acestora, s'a dovedit mai eficace decât violența.

Nu se poate spune că humorul nostru poate fi gustat cu aceeași plăcere în toate țările. Căci humorul românesc se proiectează pe afecțiune, din care isvorăște gluma tinerească și curată, acel mucalism specific românesc, neîntâlnit la alte neamuri.

De fapt, humorul variază după climă și latitudine, dela națiune la națiune: Este humorul rece și sumar al Englezilor, gluma înghețată a nordicilor, veselia sănătoasă a Germanilor, humorul spumos al Francezilor.

În orice colț de lume însă, humorul de calitate se exprimă lapidar, gluma cea mai bună este cea mai scurtă.

Gluma se adresează sufletului. Fără glumă, am cădea pradă tristeților iremediabile și oribilei seriozități savante, căci gluma este un antidot prețuit contra nefericirilor omenești și mai ales contra imbecililor.

Nu glumește decât acela care se simte bine lângă aproapele său, acela care dorește să mângâie, să amelioreze. În rigiditatea școalei, profesorul își câștigă simpatia elevilor cu o glumă; tot cu o glumă medicul își asigură încrederea bolnavului; gluma împacă, umanizează, absolvă și apropie.

Gluma este un calmant al zădărniciilor și deziluziilor noastre cotidiene; gluma este o filosofie. Humorul nu te face și nu trebuie să te facă totdeauna să râzi, fiindcă o glumă bună, de cele mai multe ori, cuprinde și o notă de seriozitate, de gravitate, pe care nu știi mulți s'o descopere.

Nu glumești niciodată fără scop; fiecare glumă își are ținta deci și seriozitatea ei, căci gluma nu este altceva decât forma cea mai accesibilă de a spune cuiva un adevăr supărător, fără ceartă.

Se naște astfel, paradoxalul adevăr, că tragismul merge mână în mână cu humorul și că aceeași clasificare întrunește pe pesimiști și pe humoristi. A rămas neînțeleasă ieșirea maestrului întru comic și humor, Caragiale, care, la un banchet, fiind laudat pentru verva sa satirică, s'a ridicat în picioare și a bătut cu pumnul în masă, strigând: „Eu nu sunt un satiric; eu sunt un scriitor profund sentimental!” Se pare că marele scriitor a avut dreptate, căci humoristul este un liric reținut, un senzitiv dezolat.

Prin aceste puncte, se deosebește humoristul de omul de spirit: Humoristul, datorită concepțiilor sale adoptate asupra vieții și manifestărilor ei, este prin esență un filosof; omul de spirit, jongleurul de salon al cuvintelor sfârtecate, nu este decât un strălucit bufon, căci rațiunea sa de a fi e să distreze.

În sprijinul acestor afirmații și întru încheere, găsim nimerit să recurg la celebrul scriitor Maurice Dekobra, care spune:

„Humoristul e un om grav, care nu este convins de nimic. E un înțelept ce, cu bună știință, ne distruge iluziile și care a început prin a le distruge pe-ale sale”.

SMIRNOV M.
Cl. VI A.

Din multe roze un fir de parfum, din multe chinuri un pic de înțelepciune.

Dmitri Merejkovski

Cei fericiți sunt bogați, iar nu cei bogați sunt fericiți.

FR. HALM

Imagini fugare.

Insemnat de Soartă în rândul celor trecuți în cartea Suferinții care au ca prolog speranțe și ca final amare deziluzii, mi-am frământat complexul proceselor interne ș'am stors din el... durerea. Durerea că un „mâine”, un mâine al speranței ce se târăște din zi în zi până la cea din urmă slovă din Cartea Vieții, durerea că acel mâine pentru mine... nu va mai răsări.

„O umbră călătoare-i vieața” a spus Shakespeare și o Fata Morgana în vieață sunt eu. Mi-am deschis singur drumul spre praful morții prin destăinuirea acelui „ieri” al meu... nerod cine-și va mai destăinui trecutul acelora ce n'au „trecut”.

Trecuți prin contururile vieții ca simple arătări, ei nu știu ce-i durerea și grija de o pâine. Nu știu ce-i suferința, nu știu de ce la periferia vieții s'a sinucis un anonim.

Din anonimatul vieții m'am ridicat și eu. Urcând încet, pe culmea încercărilor și-a speranțelor vagi, învinsesem frica din mine și vroiam să fiu mai sus, tot mai sus, unde, departe de meschinele griji ome-nești să întrezăresc prin nebuloasa cerului pe acela ce ne-a creiat. Făcuți din lut și apă, modelați de mâinile Nepieritorului Sculptor, am rămas în atelierul naturii statui vrednice de admirat de... celelalte statui ale aceluiași Sculptor. Expoși în atelier, Il vom urma pe drumul dintre astre în „împărăția Sa” când pământul nu se va mai împăca cu apa, când aluatul se va strica. Cioburile statuiilor sfărâmate de voința Maestrului vor fi aruncate în ceaunul prefacerilor, care, încălzit de focul cataclismelor ș'al schimbărilor din natură, va face din „bogat” și „sărac”, din „stă-pân” și „slugă” tot un terciu. Răcit, sub mâinile și geniul Sculptorului se va contura sub forme noi.

Concepuți de două mâini ș'un craniu, ne mișcăm automat pe bulevardul celor două extreme, vrem să pătrundem tainele viitorului prin cunoașterea trecutului și să ne dăm seama de prezent. Prezentul axei de lumină se înfiripează în fața noastră, vrem să-l disecăm scoțând din el răspunsul la un semn de întrebare dar... clipele trec, prezentul devine trecut și viitorul se proiectează pe ecranul actualității. Totul se repetă prin metamorfozarea clipelor și prin acest „tot” întrezărim imensitatea Celui ce ne-a modelat pe noi biete umbre, imagini palide din tabloul vieții.

Și marea piesă ce se juca pe scena Teatrului Naturii avu un sfârșit tragic. În actul finalului, scena căderii cortinei, actorul principal: Omul conturat de ambiția de a cerceta pe Dumnezeu ajunsese pe calea nebănuitelor aspirații. Cuprins de amețeala neputinței vru să se sprijine pe o idee. Șubredă, ideea nu-l susținu și Omul alunecă de pe panta încercărilor. Când totul căzu în nevăzut, se coborî cortina.

Tănăscu I.
Cl. VI-a B.

Pastel sinăian.

Peste Sinaia a 'ncetat să plouă.
Grăbit, spre Sud, norii se 'ndepărtează.
Pe iarba udă stropii scânteiază
Ca pe-un verde covor boabe de rouă.

Soarele apare cu putere nouă
Și-orașul ud, puternic luminează.
Lucește 'n streășini și înviorază
Suflarea 'ntreagă. Peste-o oră, două,

Un nor nu mai întunecă seninul
Bolții cerești, albastre cum e inul.
Mai verzi arată brazii după ploaie,

Scăldându-se 'ntr'a soarelui lumină.
De vuiet valea Prahovei e plină
Căci râul furios curge 'n șuvoaie.

Lupescu Șerban
Cl. VII-a Lit.

Gândurile.

Gândurile stau în noi
ca albinele în roi,
ca boabele în ciorchină,
ca omizile 'n grădină.

Gânduri albe sau tărcate
să le-asvârli frumos la spate;
gândurile însă-s grele
și nu scapi ușor de ele.

Nici aghiasmă, nici tămâie
n'au putut ca să le măie;
stau acolo de un veac,
nici vorbesc și nici nu tac.

Le simțim în noi mereu,
ca pe bunul Dumnezeu.

SMIRNOV M.
Cl. 6-a A.

BCU Cluj / Central University of Cluj **Versuri pentru mai târziu.**

Bate pumnul timpului, bate
în umerii noștri perechi;
pe zi ce trece ne simțim mai oboseți,
mai străvechi.

Toți îngerii au fugit din noi;
prea ne-am încărunțit pe la tample —
și îngerii sunt niște copii —
trebuia să se 'ntample.

Bate pumnul timpului, bate;
îl simțim tot mai adânc în noi,
în junghiurile dese din spate
și 'n sufletele noastre, prea goi.

Gândurile-s îmbătrânite și ele;
ne mângâiem în trecutul bolnav;
prezentul din lucruri devine
pe zi ce trece mai grav.

Bate pumnul timpului, bate;
strigătele s'au preschimbat în șoapte —
închidem ușa... e frig...
nu mai vine nimeni... e noapte...

SMIRNOV N.
Cl. VI A.

In parc...

*Vuește vântu-afară și printre frunze
îngână*

Romanța crudă-a vieții.

Tresar în tril de note

și-adorm din nou în armonie.

*Iar cântecul e modulată,
ca vieța, O nebunie!*

*In parc vântul îmi mângâie
încet și răcoros plecata frunte.*

Gândesc și plâng și sufer;

Tâmpile-mi svâcnesc

ca 'ntre ciocane

și-adorm.

*Mă văd plimbându-mă 'n infern,
cum Furiile își fac joc din mine.*

Mă trag în sus, mă lasă în jos

și cad într'o prăpastie adâncă.

Tresar...

Sunt tot în parc, pe bancă,

Și vântul printre frunze 'ngână

Romanța crudă-a vieții.

NICOLAE CR. NICOLAE

Cl. V B.

Innoire.

Bătut de vijelie,
ca un copac,
stam singur,
părăsit,
în margine de lan.
Privind câmpia cea pustie,
mă ofileam treptat,
din an în an.
Și părăsit,
cu crengile-mi plecate,
simțeam cum se oprește seva 'n vine.
Dar, într'o zi de vară,
veni un om.
Și-al său cuțit,
cu lama de argint
îmi despică tulpina,
punându-mi un altoiu.

.....
Și vieța
pe altă cale
am început-o a doua oară.

VASILESCU D. IOAN

Cl. 5-a A.

Menire.

Pe drumul alb, râu argintat de raze,
M'am întâlnit cu mine,

Din trecut

Și 'n umbra clară a nopții,

Am văzut

Fantoma celui ce nu vrea s'apună.

Și 'n liniștea de mult sorbită,

Pe-acel ce l-am recunoscut,

Dă sbor de viață

Sufletului mort,

Ce-ar vrea acum să reînvie.

Din infinitul orizont,

Urzit cu a tăcerii împărăție,

Solemn,

Al poeziei

Inger vine.

Și c'un gest de prietenie,

A sale mâini mi le întinde

Și insetat,

Eu am sorbit din ele

Neîntrecutul har al poeziei.

VASILESCU D. IOAN

Cl. V A.

Colegului Lupescu, care zice
că e la înălțime.

*Susții că ești la înălțime
Și de acolo ne privești,
Dar eu îți spun să te fii bine
Să nu cumva să amețești.*

Iarnă.

Vântul spulberă zăpada
In fuioare lungi și reci ;
Nu-i puțință să mai treci.
Troenită-i toată strada...
Să mai pleci ?

Nu-i țipenie de om,
Nici o urmă de cărare.
Este frig și viscol mare ;
Stolul negru dintr'un pom
Cată 'n zare.

Totu-i alb și nesfârșit —
Un lînțoliu până 'n zări —
Vântul mătură cărări,
Colindând neobosit,
Depărtări.

S'a mai potolit urgia...
Prin zăpada răvășită,
Trece-o sanie grăbită,
Anunțându-și voioșia,
O clipită.

S'a 'nnoptat ! Pe nesimțite
Intunerecul se lasă...
Pom și casă, după casă,
Bezna nopții le inghite,
Majestoasă.

Spre ideal...

Aseară m'am suif pe dealul vieții.
M'am dus cu unelte multe,
Spre a ciopli granitul
să iasă diamant.
Să fac motive noi pentru viața mea,
din lut.
Și am ajuns pe deal.
Mi-am făcut flori mari
din piatră și
Chenare multe așezate 'n rând.
Când toate-aceste au fost gata,
Le-am presărat pe fila vieții mele
Și mi-am croit
o viață nouă.

.....
Spre ziuă m'am dat jos
din deal.
Pornind cu-aceiași pași,
mai iuși sau mai înceși,
In ritmul vieții.
Și 'n fiecare seară eu mă urc
Să îngrijesc să nu se strice vreun motiv
din fila vieții mele.

Nicolae Cr. Nicolae
Cl. V B.

Cântec ardelenesc.

Frunză verde mărăcine
Vino, Mândruțo, la mine
Să 'mpărțesc dorul cu tine.
Că de când m'am străinat
Numai singur l-am purtat.
Cătă boală-i pe sub soare
Nu-i ca dorul arzătoare ;
Cătă boală-i pe sub lună
Nu-i ca dorul de nebună.

Cine m'aude cântând
Zice că n'am niciun gând.
Dar atâtea gânduri am
Câte zile-s într'un an ;
Ș'atâtea gânduri mă mână
Câte păsărele cântă ;
Atâtea gânduri mă bat
Câte frunze-s pe un brad.

Cules de HORGE M. Gh.
Clasa IV B.

MATEMATICA ȘI LOGICA

Este matematica o știință formală sau este una de conținut? Iată o întrebare de cea mai mare importanță care interesează prin răspunsul dat atât pe matematicieni cât și pe logicieni. Ea s'a pus cu toată tăria de către cei dintâiu spre a doua jumătate a veacului trecut și începutul celui în curs și trebuie recunoscut că, printre matematicienii moderni, curentul formalist este din ce în ce mai puternic susținut.

Acceptând acest punct de vedere se va pune atunci a doua întrebare: Dacă matematica este o știință formală, atunci în ce raport stă cu cealaltă știință formală, cu logica? Logica și matematica sunt de aceeași structură sau fiecare se dezvoltă cu structura ei proprie?

Răspunsuri au fost date în ambele sensuri. De pildă *H. Poincaré* susține o separație între cele două științe formale pe terenul obiectului, pe când, ceva mai recent, logicianul și metafizicianul englez *Bertrand Russel* susține cea de a doua teză. După ce analizează o parte și cea mai importantă din conceptele fundamentale ale științei matematice, constată, ca încheiere, o interpătrundere între aceste discipline în faza lor modernă. „Amândouă s'au dezvoltat în timpurile moderne; logica a devenit mai matematică și matematica mai aproape de logică. Consecința este, că acum este imposibil de a trage o linie de demarcație între ele; de fapt ele nu fac decât una”. Și mai departe Russel continuă în același sens: „Pornind de la premisele care sunt admise ca aparținând logicii și ajungând la rezultatele care sunt clar din domeniul matematicii, vedem că în niciun punct nu se poate trage o linie, având logica la stânga și matematica la dreapta”.¹⁾

Disputele logico-matematice lunecă astfel pe un teren speculativ de unde oamenii științei mai noi caută capetele de pod pentru a clădi o știință unică formală pe care am putea-o numi *logico-matematica*. Până la alcătuirea ei se vor ivi, desigur, multe greutăți, din care voi căuta a evidenția pe cea mai importantă.

Se consideră matematica, în general, ca o știință „deductivă”, adică fiecare din ramurile ei principale, *Aritmetica*, *Geometria*, *Mecanica*, încep cu expunerea unui corp închis de propozițiuni considerate ca „nedemonstrabile”, proprii fiecărei ramuri și pe acestea se clădesc, prin raționamente deductive, toate celelalte propoziții care sunt deci „derivate”. Este o expunere denumită astăzi metodă *Axiomatică*. Prin această metodă se urmărește o întemeiere strict formală a științei după idealul logicii.

Întrebarea este acum, — „în ce măsură se pot axiomatiza diferitele ramuri ale științei matematice?

Dacă mergem în trecut, prima încercare de expunere după metoda axiomatică o găsim în opera

lui Euclid, în cunoscuta lucrare „*Elementele*”, deci acum 22 de veacuri.

Axiomatica elementelor cuprinde trei feluri de date nedemonstrabile. Mai întâiu vin expuse „*definițiile*” prin care se precizează noțiunile geometriei (cartea I—VI) iar începând cu cartea VII până la a X-a care constituie aritmetica, se definesc: noțiunea de unitate, noțiunea de număr, de raport și aceea de număr irațional.

Criticile care se aduc acestor definițiuni se referă la faptul că ele sunt descriptive, ne descriu modul de a construi anumite figuri, iar în cuprinsul lor se întâlnesc termeni concreți ca: parte, margine, lungime, lățime, etc. și termeni care indică o poziție în spațiu ca: îndepărtat, apropiat, înclinat, situat pe.

Astfel întâlnim definițiunile:

— Punctul este ceea ce nu are nicio parte”;

— Linia, o lungime fără lățime”;

— Linia dreaptă este aceea ce e situat în mod egal față de punctele situate pe ea” etc..

În aritmetică, după ce se dă definiția unității și apoi a numărului prin propozițiunea „număr este o mulțime de unități”, toate celelalte categorii de numere, precum și operațiunile cu ele se definesc prin apelul la reprezentarea lor geometrică.

În mod general definițiunile cu care lucrează geometria Euclid sunt propoziții asertorice, și anume asertiuni prin care se exprimă nominal proprietăți intuite.

Postulatele, ocupă în sistemul elementelor rândul după definițiuni. Euclid și apoi Proclus, cel-mai de seamă comentator al scrierilor euclidiene, le consideră ca propoziții specifice geometriei. Postulatele sunt în număr de cinci, al cincilea fiind cunoscutul postulat al paralelelor.

Aproape toate criticile aduse acestor propoziții privesc acest al cincilea postulat despre care D'Alembert spunea că „formează scandalul elementelor”. El nu este evident dar totuși se impune ca necesar tuturor reprezentărilor ce le avem din experiență, se comportă adică la fel ca un principiu de logică fără ca să se bucure de evidența eceștiua. Este sigur că cercetarea acestor postulate a condus pe filosoful Kant la semnalarea acelor categorii de judecăți ce ne vin din experiență dar care sunt totuși necesare și universale, sunt judecățile pe care el le numește „sintetice și a priori”.

Axiomele, formează ar treilea grup de propoziții fundamentale pe care se construiesc elementele, dar spre deosebire de postulatele acestea exprimă principii comune tuturor mărimilor, motiv pentru care Euclid le numește, nu axiome ci „*noțiuni comune*”.

Calitatea cea mai de seamă a acestor propoziții este necesitatea logică cu care ele se impun minții omenești. De exemplu axioma: „Două mărimi egale cu o a treia, sunt egale între ele”, este un

1) Introduction à la Philosophie Mathématique, cap. XVIII.

principiu care aparține oricărei științe deductive. Nici o știință nu poate fi întemeiată pe negarea acestei axiome.

Critica oamenilor de știință a fost foarte severă cu opera lui Euclid. Disecată până în amănunt, această operă a atras atențiunea matematicienilor ca și filosofilor. În tot cazul „elementele” constituie cea mai veche încercare de expunere a științei matematice urmând metoda axiomatică.

Trebue să parcurgem un interval de aproape 22 de secole, adică până în secolul al XIX, când se pune cu toată vigoarea inventarierea și revizuirea tuturor propozițiilor matematice. Printre cei mai de seamă cercetători în această direcție sunt: *Riemann, Helmholtz, Sophus Lie*, precum și întemeietorii logicei simboliste, logistica, anume: *G. Peano, David Hilbert și Bertrand Russel*.

Efortul principal al acestor gânditori pare că poate fi redat rezumativ prin termenii următori: să determine caracterele esențiale ale unui sistem de date prime, care să poată întemeia axiomatic o știință deductivă.

Un asemenea corp de axiome va trebui să aibă caracteristicile de a fi: *Convențional, simbolic, complet și coerent*.

1) Termenul de „convențional” se aplică în sensul că sistemul noțiunilor prime și al postulatelor, nu este impus în mod absolut, putem alege adică un alt sistem în care vechile propozițiuni să ne apară ca demonstrabile. Asemenea sisteme le vom considera ca „echivalente” și alegerea unuia oarecare din ele, este la fel de posibilă. Pentru expunerea axiomatică a geometriei lui Euclid au fost luate astfel diferite sisteme de date prime. Astfel, *G. Peano* ia noțiunile de „punct și segment”. *Helmholtz* ia noțiunile de „distanță și mișcare” iar *D. Hilbert* ia ca noțiuni fundamentale, — punctul, dreapta și planul și câteva atribute de poziție ca: paralele, congruente, situat pe, situat între.

2) Reprezentarea corpului de noțiuni prime să fie „simbolică”, în sensul că nu trebue să se atribue nicio semnificație concretă sau psihologică acestor noțiuni fundamentale; ele să fie simple simboluri care să nu aibă trebuință de a fi reprezentate ca intuiții a unor obiecte de experiență,

În nerespectarea acestei condițiuni stă scăderile, pe plan formal, ale geometriei clasice; noțiunile ei sunt în mare parte construite nu definite. Geometria euclidiană este mai degrabă o fizică a spațiului cu trei dimensiuni decât o teorie pur deductivă.

IOAN TEODORESCU
Profesor

(Urmează în No. viitor)

Pagini pentru cei mici

Sfârșit de toamnă.

S'a dus arșița verii! După o secetă care i-a rupt toată vлага, natura respiră ușurată; s'a redeșteptat din nou la viață. Pământul răspândește o aromă care te îmbată; miroase a proaspăt și reavăn. Soarele și-a potolit căldura dogoritoare; abia i se mai strecoară razele printre frunzele colorate de penelul toamnei în cele mai splendide nuanțe.

Nori lungi și subțiri plutesc în înaltul cerului siniliu. În văzduh se aud foșnetele frunzelor care cad la pământ ca niște fluturi, acoperindu-l cu o haină țesută din cele mai însemnate culori: dela găbenul ruginiu, până la roșul aprins al lalelelor.

Pe acest covor moale al frunzelor calcă din greu, cu pasul rar și măsurat, un copil. Înaintează trist și agale. Se oprește sub un castan desfrunzit și clocotind de vrăbii. Se rostogolește spre pământ o castană desprinsă de furia vântului, despuiată de cămașa-i verde ce o adăpostise până atunci. Copilul tresare.

— „De ce-a căzut castana?”

— „Dece natura le alungă și le părăsește spre a le destina pieirii?”

— „Dece cad frunzele?”

Sărmana castană! Copilul se oprește, o ridică de jos, o bagă în buzunar cu gândul să-și facă o jucărie. Apoi pleacă mai departe.

Deodată răsună în văzduh o răpăială: sunt picături mici de ploaie.

— Dar ce se aude?

Picăturile nu vin singure, ci printre ele, lin, sburdă în toate părțile, fulgi albi de zăpadă: sunt fluturași albi ce vin să ne vestească sfârșitul celui mai drag și îmbelșugat anotimp. E ultima zi de toamnă.

Teodor Dragomir
cl. III-a A

LA VÂNĂTOARE

Intr'o după amiază, către finele lunii Noemvrie, din anul trecut, telefonul a început să sbârânie de credeai că se sparge clopoțelul.

„Alo! Da! Bine! Măine, la pădurea Sicrita. Merge și Dan? Bine, iau și eu pe Mircea. Cine? Da, nenea Ionică, nenea Costică și Mitu. Bine Ticu“.

Astfel se termină convorbirea tatii, care se îmbracă și pleacă la birou.

Din nou telefonul și amicul meu, Dan Ghiga, mă anunță că a doua zi în zori vom pleca la vânatoare de iepuri și fazani, într'o pădure din județ.

Neliniște și nedumerire. Dan are o pușcă de salon cu 3 cartușe, iar eu o praștie, cu care încercasem geamurile liceului! Dacă ar fi știut Domnul Subdirector Simache!

Odată cu noaptea, revine și tata. Vesel, cum e din fire, mă anunță de plecarea la vânatoare. Am pregătit împreună costumele, și-a aranjat cartușiera, a verificat una din arme și am împachetat într'un rüksac tot ce era mai bun pentru vânatoare.

Imi povestii apoi, cum a învățat să vâneze, cum se scot vulpile și bursucii din vizuini și cum înșeală vânătorii unele păsări și animale, prin chemări executate prin instrumente. De unele râzi, iar de altele te minunezi, ori ți se face părul măciucă.

După masă, adorm târziu, citind din „Minciunile lui Münchhausen“.

A doua zi, echipat ca pentru polul Nord, m'am înghesuit în mașina lui nenea Tic, care era ticsită de vânători, arme, bagaje, scaune de sport.

Mașina merge cu viteză și repede coborim într'un sat. Aci, alți vânători și peste 20 de săteni, majoritatea tineri-gonaci. Dau mâna unii cu alții, glumesc și râd de parcă reușiseră la un examen.

Insfârșit, gonacii o pornesc într'o parte; deodată stopează o altă mașină cu 5 vânători. Unul părea indispus, iar ceilalți se întreceau să vâre capul pe ușile mașinii să ne anunțe că „Brânzoiul“ e trist, pentru că uitase arma acasă. Scot repede praștia de buzunar și i-o ofer. Vânătorii isbucnesc în hohote de râs, iar eu mi-am dat seama că am indispus și mai mult pe colegul de vânatoare, care era cu vre-o 6—7 ani mai mare ca mine. Aflu însă repede că vânătorii nu țin seamă de vârstă, nici de profesie: îi interesează natura, apoi dibăcia de a vâna, de a se ajuta și mai ales de a povesti.

Ne așezăm pe poziție. Eu sunt lângă tătucul, care îmi atrage atențiunea să nu mișc, pentru a nu face sgomot. Câteva minute și o detunătură din stânga mă făcu să-mi străpungă inima. O clipă după aceea și aud o altă lovitură, apoi altele; începui să prind curaj, când o buibitură îmi făcu să-mi țiue urechile. Ceva se aude mișcând. Tătucu îmi șopti, că o vulpe a căzut.

Se aud gonacii apropiindu-se mereu.

Seara, tătucu îmi povesti că mistreții para la bătae primii, ori ultimii. Un fâșait se auzi în apropiere. Ceva se mișcă la vreo 3-4 metri. N'o fi oare vreun mistreț, care încearcă să se furișeze tiptil? Zăresc două urechiușe. Răsuflarea mi se oprește, inima vrea parcă să iasă din piept; eram gata să țip. O nouă trosnitură mă înțepeni parcă. Urechiușele mi se părură mari cât de mistreț, când, țâști! țâști! un biet șoricel, zăpăcit, se furișe într'un alt tufiș. Bine că scăpai!

Un foc mare cum nu mai văzusem și lângă el ne aștepta o masă așezată pe butuci și frunze.

Încep povestirile vânătorilor, despre rezultatele obținute.

Dan pățise și mai rău: un iepure, în disperare, l-a trântit, iar un altul s'a oprit în două labe lângă el.

Toată lumea în jurul focului mănâncă, povestește, râde, își împrumută tacâmurile și mâncare; unii beau cu sticla, alții cu capacele de metal, alții cu jumătate de măr scobită, etc. Nu știam ce să fac mai întâi: să privesc vânatul, să mănânc, să ascult, sau să râd; le-am gustat pe toate.

Venind vorba despre calitățile câinilor de vânatoare, nenea Fănică șueră un oftat, își luă o figură de tristeță și începu să spună:

„Acum 14 ani aveam un seter, cum n'am mai văzut! frumos și cuminte și inzestrat cu un miros formidabil.“

Intr'o iarnă, am plecat dela Ploiești, cu sania, la rațe, spre Teleajen. După ce am ieșit pe barieră, Bob sare de lângă mine, galopează peste șanțul șoselei, vără botul în zăpadă, scormonește și apucă ceva. Il chem și vine înapoi cu ceva în gură. Era o lulea pe care mi-o puse în mână. Mare surprindere pentru mine. Pe lulea era sculptat un iepure.

Nici acum nu știu ce să cred: era o minciună vânătorească, „sau o întâmplare în adevăr curioasă“.

Astfel mi-am petrecut una din cele mai frumoase zile ale copilăriei, în mijlocul vânătorilor.

Smărăndoiu Mircea
cl. I A.

O PLIMBARE LA VIE

Cu câtă nerăbdare am așteptat ziua aceea de toamnă, caldă încă, în care un prieten al tatei îmi promisese că mă va duce cu motocicletă la o vie dela Valea Călugărească.

Abia așteptam să plec.

Pe la ora două, după amiază sburam pe șoseaua Buzăului.

Un vânt răcoros mă lovea în față, înviorându-mă.

Priveam de o parte și de alta a drumului câmpurile ce se întindeau verzi în bătaia soarelui de toamnă.

După ce am străbătut un drum de aproape o jumătate de oră, am cotit la stânga și încurând am ajuns la poarta viei.

Un om ne-a deschis și am intrat în curte.

Drept în fața mea, se aflau casele bătrânești; la dreapta, casa de vară a proprietarului iar la stânga o magazie, alături de care se afla crama.

În fund, pe coama unui deal, se întindea via aliniată cu multă îngrijire.

Era în timpul culesului.

Ciorchini grei de struguri abia se mai țineau de coarde.

Via era plină de oamenii care tăiau ciorchinii, îi puneau în coșuri și îi duceau pe umeri în magazia unde se afla teascul.

De pe dealul pe care mă aflu, mi-am aruncat privirile de jur împrejur, privind fără să mă mai satur priveliștea frumoasă și îndelungată a viilor de prin prejur.

Am scoborit apoi și am sistat la prepararea mustului.

Puși în teasc, strugurii erau presați până ce se scurge tot mustul din ei.

Printr'o deschizătură a teascului curgea mustul gros și dulce.

— E plăcut să bei această licoare, direct dela sursă!..

Mustul e strâns apoi în vase și deșertat într-un butoi în care urmează să fermenteze și să se prefacă în vin.

Trebue să plecăm; s'a inserat.

Mă desprind cu greu de aceste locuri și gândul că în curând mă voi afla din nou în oraș, nu-mi surâde.

Prietenul tatei, mă invită să iau loc în ataș.

Porțile s'au deschis larg în fața noastră și în sgomote de clacson și de motor am fășnit spre șosea.

La câteva sute de metri, motocicletă s'a oprit și cu niciun preț n'a vrut să pornească din nou.

Încercările conducătorului au rămas zadarnice: motocicletă se încăpățânase să mai pornească.

Între timp noaptea începuse să se lase,

Și totuși, trebuia să facem ceva; în drum nu puteam rămâne.

Alături de prietenul tatei, am împins motocicletă înapoi spre vie și, odată ajunși, ne-am așezat pe iarbă să ne odihnim.

Resemnați, am așteptat apoi o ocazie care să ne readucă la Ploiești.

Într'adevăr, ocazia n'a întârziat; era un camion militar în care ne-am suit și care a pornit cu mare viteză spre oraș.

Kilometrajul indică 80 pe oră și frica începe să mă cuprindă.

Mi se părea că trecem garduri, că sărim peste case sau că intrăm în căruțele înșirate ce mergeau agale pe marginea șoselei.

Drumul însă mi s'a părut scurt, iar când am pus piciorul pe pământ, am răsuflat ușurat.

Eram așa de obosit de emoțiile zilei, încât nici nu-mi aduc aminte când am ajuns acasă nici când m'am culcat.

Totul a fost ca un vis frumos, iar ziua aceasta va rămâne una din cele mai frumoase amintiri ale copilăriei mele.

Cavadia Izvoarăș
Cl. IV-a-A

Am prețuit înțelepciunea mai mult decât sănătatea și frumusețea; am pus-o chiar înaintea luminii, fiindcă strălucirea ei nu se stinge niciodată.

Înțelepciunea lui Solomon

Sunt trei feluri de ignoranță: a nu ști ceea ce ar trebui să ști; a ști rău ceea ce ști; a ști ceea ce n'ar trebui să ști.

La Rochefoucauld

FRANCESCO GOYA

Sfârșitul secolului al XVIII-lea n'a adus dispariția picturii, deși a fost epoca în care ea a avut enorm de suferit depe urma unor de-tractorii înapoiți, de un misticism nejustificat, refractari oricărei tendințe de progres în umanitate. Dar când legătura intimă dintre arte și viață a fost ruptă, pictorii au încetat de a mai reprezenta idealuri comune tuturor simțirilor europene, căci acea legătură își avea rădăcinile înfipte în trecutul spiritual și social. Pictura, având un caracter fin și vorbind o limbă puțin răspândită, nu era și nici nu căuta să fie înțeleasă dincolo de hotare.

Francesco José de Goya y Lucientes, pe care Van Loon îl numește „ultimul dintre marii pictori universali”, este însă tot atât spaniol în opera sa, cât fuseseră Velasquez și El Greco. Deși Spania era în plină decadență politică și culturală, Goya apare ca o natură din cele mai fascinătoare, mai bizare și mai interesante din câte se pot inchipui. Dorința lui nestrămutată de a reprezenta natura fizică sau morală așa cum este ea, nu așa cum am dori noi să fie (un ideal naturalist, datând de pe vremea școlii olandeze) și-a găsit o expresie autentică în unele portrete.

Una din pânzele vestite — „Tres de Mayo” — reprezintă execuțiile în massă care au avut loc la Madrid în 1808. Cel ce o privește trebuie să-și revizuiască părerile și să atribue lui Goya meritul descoperirii impresionismului. Intensitatea sentimentului nu e cu nimic inferioară execuției desăvârșite. Pentru aceasta el nu și-a dat mare osteneală. Era un artist de modă veche, dintre acei ce dormeau îmbrăcați și mureau cu paleta în mână.

Epoca în care trăia semăna mult cu a noastră. O semnificativă ridicare de cortină. Libertatea, fraternitatea și egalitatea erau scânteiele aruncate în cele patru vânturi de petarda revoluției franceze. După o copilărie sbuciumată, petrecută la Fruentetodes-Aragón, unde s'a născut în 1746, și la Saragossa unde a învățat să mânuiască penelul, a cutreerat toată Spania cu o trupă de toreadori ambulanti și a ajuns la Roma, bolnav și fără un ban în buzunar. Obținut un premiu la un concurs din Parma și ajuns la Madrid unde Raphael Mengs mângălea pereții și tavanele palatului regal cu motive antice care atunci făceau furori, dar care astăzi plictisesc. Goya trece ca desenator la fabricile regale de tapițerie; apoi

— atrăgând atenția regelui — e numit director al Academiei regale de arte, iar, mai târziu, pictor oficial al Curții. Influențat, în tinerete, de José Bayeu și Tiepolo, devine personal, excelând în reprezentarea inumanului, monstruosului, uritului, cu fericite evadări spre tipul grațiosului. Preoți ignoranți, femei desfrânate, babe decrepite dar cochete, militari cruzi și vițioși, înșfârșit crimele și abuzurile, nimic nu este uitat. Spre sfârșitul vieții, el a încercat o pictură decorativă bizară, o artă plină de vedenii infernale din care unele au rămas neînțelese până astăzi („Uriașul”). Par inspirate de un acces de neurastenie și n'au alt echivalent în artă decât în operele expresioniștilor și cubiștilor — cu scene apărute în subconștientul nostru — asupra cărora voința și inteligența n'au niciun fel de influență. Baudelaire, un cunoscător al picturii scria în „Les Phares”:

*Goya, cauchemar plein de choses inconnues,
De foetus qu'on fait cuire au milieu des sabbats,
De vieilles au miroir et d'enfants toutes nues,
Pour tenter les démons ajustant bien leurs bas.*

Despre Rege, Regină, despre favoriții și favoritele lor, ne-a lăsat o imagine fidelă, însă teribilă, tocmai prin justetea ei, frizând caricatura, plină de sarcasm uneori, niciodată indulgentă. Prin aceasta a contribuit la ruina prestigiului regal cu mult mai mult decât toate criticile veninoase ale pamfletarilor francezi din secolul XVIII-lea.

Lui Goya îi trebuia foarte puțin timp pentru a-și face idee asupra modelului ce îi poza. Două, trei ore îi erau de ajuns. Această ușurință la lucru i-a fost salvatoare într'o împrejurare celebră: portretele Ducesei de Alba „Maja desnuda” și „Maja vestida”. O altă pânză cunoscută este „Tauromachia”. Cât despre picturile anti-napoleoniene, ele nu sunt de recomandat persoanelor care au visuri urite, pentru că ele sunt adevărate coșmaruri, asemănătoare ciudat de mult cu fotografiile ce le-am văzut în ziare: mormane de cadavre, fructe ale războiului. Persecutat, sub restaurație, din cauza luptei sale pentru libertate, Goya plecă în Franța, unde muri la Bordeaux, în 1828. În ultimii ani ai vieții și-a pierdut auzul; deveni misantrop, dar ochii și mâinile l-au ajutat să redea imaginea unei lumi ce trebuia să se prăbușească.

PETROVICI I.
Cl. VIII-a lit.

RECENZII

André Gide, Les faux-monnayeurs.

Autorul mărturisește într-una din însemnările sale că idealul romanului modern este de a exprima, ce este general prin ce e particular; ceea ce realizează el, de fapt, cu prisosință în „Falsificatorii de bani”.

În împrejurările de azi, romanul lui André Gide apare fără nicio legătură cu problemele sociale actuale. După încercarea prin care a trecut omenirea, răscolindu-se patimile refulate ca și calitățile gata de a se deslănțui, cititorul din ceasul de față — prima ediție în limba franceză a apărut imediat după primul războiu mondial — va găsi totuși ceva care nu-i poate fi indiferent. Tragedia — uneori bovarică — a adolescenții, cu nostalgia și dorurile de evaziune spre țărături noi, cu idealuri faustiene, cu personalitatea în luptă cu încătușarea familială, este tema tratată de acest „geniu al neliniștii”, frământat de paradoxuri, dar în fond atât de omenesc, André Gide, unul din acei scriitori despre care s'a spus că pe lângă ei nu poți trece indiferent, suscitând sau admirația, sau ura. Alături de inconștient — punct de reper pentru denigrarea făcută de Julien Benda în „La France Byzantine” — cartea lui Gide beneficiază de pătrunzătoare analiză și incomparabilă lipsiditate a prezentării. „Problema mea nu este cum să *izbutesc*, — scrie Gide — ci cum să *durez*. De multă vreme nu mai urmăresc să-mi câștig procesul decât în apel. Nu scriu decât pentru a fi recitit”. Și totuși lectura romanului nu e câtuși de puțin lipsită de atracție. Se ilustrează epoca aceea în care tinerii artiști erau în căutare de forme noi, frământări din care au izbucnit dadaismul și supra-realismul.

Pentru a i se înțelege cuprinsul e necesar să se readucă în minte vorbele lui Vauvenargues: „Prea puțin folos pot trage tinerii dela cei bătrâni”.

Ticu Archip; Soarele negru, I, Oamenii. București, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, 1946.

Romanul acesta, contrar tendințelor din ce în ce mai accentuate spre analiza psihologică de tip proustian, se situează pe drumul deja bătut de înaintași robuști, în frunte cu Liviu Rebreanu. Mediul în care se desfășoară acțiunea este un oraș de provincie, capitală de județ, cu prefectură și tribunal, într-o regiune petroliferă, poate chiar Ploiești, în epoca prosperă de după primul războiu mondial. Caracterizarea personajelor este limpede, d-șoara Ticu Archip mânuind psihologia eroilor, nu prin descompunerile analitice care, în alt cadru, sunt excelente, dar pentru „oamenii” nervalianului soare negru ar fi fost fatale. Dialogurile sunt meșteșugite și pline de verism, neuitându-se și neconfundându-se starea socială sau mijloacele intelectuale ale personajelor. Obșnuți cu un erotism neprecis, morbid, în care instinctul se constrânge în luciditate, la d-șoară Ticu Archip instinctul este factorul primordial în relațiile sexuale, volitivul fiind o amăgire.

Romanul este de factură clasică, subordonează unele amănunte plastice viziunii constructive și arhi-

tecturii largi, spațioase, ce dă majestate și vigoare unui oportunism bine plasat.

Anticipăm că, împreună cu volumele viitoare, d-șoara Ticu Archip va realiza din trilogia „Soarele Negru” o capo-d'operă a epiceii contemporane.

Ștefan Heym: Ostateci. București, Forum, 1946.

Autorul, scriitor ceh, refugiat în Statele Unite, a reușit un succes extraordinar în 1943 cu „Ostatecii”. În acest roman, tunător ca rechizitoriu și fulgerător ca ironie la adresa metodelor din „Neue-Ordnung”, sentimentele și psihologia se împletesc, formând o unitate organică, cu actualitatea și aventura. Se redă viața; viața e uneori frumoasă, idilică, alteori îngrozitor de crudă. De aceea paginile romanului sunt rând pe rând humoristice, senzaționale, duioase, romantice, realiste. Cugetarea umanitaristă, de largă respirație, alcătuiește urzeala acțiunii acestui roman în care se deosebesc Janoșik, cu poveștile lui, dar încontinuu preocupat de luptă și D-rul Hallerstein, vesnicul spectator pasiv.

Dacă cei mai mulți dintre „ostateci” nu știau pentru ce au trăit, câțiva pricep pentru ce vor înfrunta moartea.

Paul de Kruif: Vânătorii de microbi, Cluj, Lepage.

Într'un volum de 300 pagini, traducătorii — D-r Val. Bologa și D-r Lia Dima — au oferit cititorilor din România una din cele mai bune din mulțele și frumoasele cărți scrise de Paul de Kruif, profesor la Universitatea din Michigan și la Institutul Rockefeller. Nu se vorbește pedant despre microbi, invizibili vrăjmași ai organismului, ci despre frământările savanților care au descoperit existența lor. Un film palpitant, plin de complicații, pericole și capricii ale neprevăzutului, aceasta poate fi caracterizarea celor 12 biografii, cărora temperamentul de artist al autorului știe să le dea energie, grațiozitate și valoare estetică împletite cu precizia științifică și exactitatea informației. Este o epopee a înaintării pe câmpul de războiu al științei, începută de Leeuwenhoek, cel care a văzut mai întâiu microbii, trasată de Spallanzani și condusă în cânturi triumfale de Pasteur și Koch, Roux și Behring până la Paul Ehrlich. Când de Kruif a scris cartea, Flemming nu descoperise încă penicilina, arma de luptă No. 1.

La traducerea românească s'au adăugat biografiile celor mai mari microbiologi români, Victor Babeș și Ion Cantacuzino.

Vasile Niculescu: Liturghii negre — versuri — Ploiești, 1946.

Autorul ne este cunoscut din paginile ziarului „Națiunea” în care a publicat câteva poeme acceptabile. Volumul de față nu depășește epoca lui Minulescu și Bacovia, după care cântă, sau, ca să fim mai indulgenți, la unison cu ei, obsesiile, marasmele, în fine acele stări imprecise ce caracterizează simbolismul. D-l Vasile Niculescu nu se servește însă de simboluri, ci, blazonat cu „El Desdichado” al lui Gérard

de Nerval, culege, de ici, de colo, motive devenite banale, exprimate de dânsul uneori cu aceleași cuvinte. Astfel versurile:

*Clavru-i plin de groază
O blondă trece dănșuind
Era palidă, rece — cânta delirând.
Chopin îndoliat visează. (Nocturnă).*

nu reproduc oare „Marșul funebru” al lui Bacovia? Iar însuși titlul volumului nu amintește „Liturghiile barbare” ale lui Minulescu, de unde nu uită să ia și plânsul clopotelor?

Poetul pare să aibă o cultură formată, pe care de altfel o și etalează în diferite „motto” din diferiți autori, nu însă și originalitate.

PETROVICI I.
Cl. VIII Lit.

Ora fantastică — poeme — D. Stelaru.

Primul volum de versuri al tânărului poet a stârnit un viu interes în rândurile criticilor și literaților noștri.

Hoinar al străzilor fecundate de germeii demenții, părtaș al vieții tavernelor unde a gustat plăcerea amestecată cu durerea din același poc, acest „liliac cenușiu”, aduce prin versurile sale, o legendă prea adevărată.

D. Stelaru „noul Christos” al vagabondajului, un François Villon sau Rimbaud al poeziei române, dăltuește mediul acesta cu reflexe de tenebre din care se sbate a ieși, în versuri cu totul originale. Nenumărați admiratori și tributar ai poeziei sale au format o adevărată școală.

Stilul poeziei sale se apropie de acela al unui Hölderlin, plin de mărturisiri, de emoții, o poezie „frumoasă și gravă ca sborul unei păsări albe peste o prăpastie”, de misticismul umbrelor, scufundările în „eu”, asemeni autorului „Imnurilor”, sau de „Straniul” lui Edgar Allan Poe.

Versurile sale sunt simple, libere, pline de efuziuni lirice, de nebulosități, de viziuni neconturate, exprimate cu un ton confidențial, de o muzicalitate care îl apropie de un Nerval sau Bacovia.

O atmosferă fumurie în care fâlfâie aripile hieratice ale heruvimilor, unde abea se întrezărește, pierdută în această împărăție sumbră, „lumina cetății”; un murmur de revoltă contra vieții sale însăși, un îndemn de ieșire din această mocirlă spre lumina care-l obsedează, străbat versurile sale.

Vieța aceasta de boem, a drumurilor pline de spini, a iubirilor sălcii, a tovarășiei prostituatelor, îl desgustă.

Altădată: Lanțul, atingerea lor mă strivea - spune el
Acum nu mai vreau, nu. Ce visam?

Moartea îl obsedează uneori și sfătos spune:

Cine singuratic e viu

Să împânzească ceața iadului, timpuriu.

Sătul și desamăgit, cu fiorii melancoliei scrie:

Iubire, limpede singurătate

Orice cântec e un deșert (Eumene).

Noaptele pare că i-au stors vlaga bucuriilor pe care le mai avea:

Lumina mea e întunec

Dar întunecul e divină gândire (Actul).

Somnul îl va prinde

Ca liniștea unei statui

Viața mi-a fost prea stricată

Prea vie pentru cei sătui. (Sabia).

Deși teme vechi, frământate, trecute prin filiera personalității, totuși, prin aspirația lui către lumină, prin redarea sbuciumului său, de a ieși din această mlaștină fără să se tânguiască prin stil și originalitate, cât și prin muzicalitatea sa, D. Stelaru „e un poet nou”, cum spunea criticul E. Lovinescu.

Andronescu Nic.

Cl. VIII Lit.

Infrățire pe front. — Maior Valeriu Câmpeanu Editura Eminescu.

Volumul de poezii al maiorului Câmpeanu, ne aduce o nouă orientare literară, care, utilizând teme de inspirație social-politice, prin versuri avântate, fluide, printr-o atentă judiciozitate și armonie, se vertebrează pe o unitate tematică în proporții raționale, a cărei prezentare variată prin expresie merge spre un tradiționalism opus poezilor contemporani.

*„Se joacă lumina cu steaua și'n zări nesfârșite
Se prind hore'n holde și aur se cerne'n orbite
Și'n gene uscate de lacrimi.*

(Cântarea Victoriei).

Versul său revoltat este strigătul de alarmă al unor reforme sociale moderne, ce au coborât de pe soclul nerușinării regimuri absolute.

„Baronii și groful, pe nltinse pământuri

Purtau asupra în cruce de vânturi,

Iobagi înhămat-au la trudă, tăcută și surdă...

(Eroica Ardealului).

„Așa se fac dolarii”. — Upton Sinclair.

Editura Veritas

Alături de celelalte romane ale sale: Casa Tarleton, Balaurul, Petrolul, etc., Upton Sinclair reușește să-și plaseze doza sa de socialism, de biciuire caustică adresată păturii suprapuse yankee.

Ascensiunea golanului Jed Rusher, fiul unui vizitiu docil, maleabil și bețiv, în serviciul unui crescător de vite, până în Universitatea metodistă din Mountain City și de aici cursa gloriei, până va ajunge regele petrolului, unul dintre marii magnați ai industriei americane, alcătuește pe scurt acțiunea romanului.

În jurul lui, celelalte personaje, Mr. Warren, ori soția sa Lulu Belle, apar șterse. Energia sa nativă ca și speculația abilă a acționarilor și a legii, l-au ridicat din anonim. Restul personajilor nu prezintă pentru autor decât un mijloc de cunoaștere. Introducând în opera sa eseul, adaugă rezultatelor analizei subiective problematica stărilor de simțire analizate.

Romanul este reușit, având o acțiune verosimilă, reliefând un epic pur, în care faptele sunt descriptive aranjate, denotând o adâncă cunoaștere a mediului și moravurilor de peste ocean.

Cursaru Lucian

Cl. VIII Lit.

Revista Fundațiilor Regale. — Ianuarie 1947.

Probleme actuale sunt desbătute în articole semnate de: V. Eltimiu, F. Aderca, V. Svetlov, I. D. Gherea, Camil Petrescu, I. Biberi, Al. Rosetti, Perpessicius, Ș. Cioculescu, Vl. Streinu, Sorana Gurian. Versuri semnează Constant Tonegaru, cu aceeași ironie în expresie, care-l caracterizează și-i dă valoare. Felix Aderca în „Maxime și Minime” — care nu sunt de cât o încercare a maximumului prin mic — vrea în adevăr „să spună mult spunând puțin”. Deși unele notabile, totuși multe sunt cu totul minime. Domnia-sa afirmă că undeva hamalii dorm pe marmură (la Carrara) sau că D-sa citește numai stând „pe scaun sau în pat” (aceasta într-o „maximă”). Amuzante lucruri în adevăr, dar ne așteptam la ceva mai meritoriu. D-l I. D. Gherea semnează un clar și interesant articol „Pluralitatea planurilor de conștiință”, care comportă interpretări prelungite.

Revista Muncii, No. 13-14, publicație lunară, editată de Oficiul muncitoresc de educație și cultură, prezintă unele din multiplele aspecte ale literaturii sociale contemporane. Semnează: Mișa Levin, Camil Balthazar, H. Kehlmann, I. Șerbeanu, M. Florentin, E. Obrea, M. Roller. Revista muncii cercetează problemele muncitorești și ridicarea maselor către lumina culturii. Articolele dovedesc însemnătatea acestor probleme, iar felul cum sunt tratate face ca revista să-și câștige un număr cât mai mare de cititori.

Revista Muncii, No. 15, desbete cu destulă competență probleme sociale, filosofice, sociologice, istorice, artistice, într'un cuvânt tot ceea ce a izvorit din sânul poporului și către care trebuie să se îndrepte muncitorul intelectual ca și cel manual. Semnează: M. Levin, L. Serbianu, P. T. Teodorescu, C. Balthazar, M. Florentin, Șt. Tita, I. Călugăru, Mircea F., Luca Burmuz, etc. În „Literatura și arta ca funcțiuni sociale”, d-l M. Florentin citează din Romain Rolland: „Dorința mea cea mai adâncă de scriitor a fost din totdeauna să mă simt în comuniune de spirit cu masele poporului muncitor, să merit încrederea și afecțiunea lor. Căci arta nu e un lux rezervat unei elite; ea este și trebuie să fie pâinea de toate zilele a tuturor oamenilor, plămădită din bucuriile, necazurile, luptele și munca lor și trebuie să fie hrană care să încălzească inimile și să refacă puterile”.

Veac Nou, revistă de cultură. Săptămânal al A. R. L. U. S.-ului. Spicuum din cuprinsul diferitelor numere: Dramaturgi, teatru și vieță (K. Simonov), T. Argezi, Gala Galaction și contemporaneitatea (Eugen Jebeleanu, poeme de Mark Soboli, O istorie obișnuită (V. Kojevnikov). Mai semnează: F. Aderca, V. Kernbach, C. Dimitrov, M. Cosma, etc.

Revista se achită onorabil de sarcina pe care și-a luat-o de a strânge cât mai mult legăturile cu vecina noastră din Răsărit și de a ne face cunoscut din arta, literatura și știința ei.

În ziarul „*Națiunea*” de sub conducerea d-lui G. Călinescu — numerele de Duminecă — apare o pagină închinată literelor și artei. Recenzii, notițe bio-bibliografice, articole critice și în deosebi prezentări de scriitori sau artiști „mai necunoscuți”, precum și poeme semnate mai des de debutanți, dau ziarului aspectul unei reviste săptămânale de cultură.

Aprilie, No. 313, 318. Observăm lipsa judicioaselor articole ale d-lui Gh. Călinescu. În schimb, d. Adrian Marino, după ce a trecut în revistă spiritele caracteristice ale sec. XVIII-lea francez Rivarol, Chamfort, Brillat-Savarin, introduce în album o nouă gravură de epocă, aceea a lui Condorcet. Interesant articolul lui I. Const.-Vedea despre „Literatură plăcerilor deviate”. Foarte slabă eseistica d-nei Sanda Popescu, figura lui Gérard de Nerval fiind abia conturată. În revenire, d. Al. Piru continuă să răsfoiască neconținut cartea românească. Poesii minore semnează Al. Raicu și G. Mărgărit.

Mai, No. 332, 337, 343, 348. Într'un articol compact d-l Anton Dabrotin își exprimă cu multă competență punctele de vedere în problema determinismului culturii. „Între materialism și spiritualism” este mănuit de o dialectică abilă, eseistul fiind totodată și bine documentat. „Nu materia determină cultura, spune d-sa, ci spiritul sau spiritualitatea, cum vrem să-i zicem. Cultura este opera marilor personalități spirituale (Carlyle, Ibsen) cu concursul experienței milenare a maselor (K. Marx). Oricât de înzestrat cu bunuri materiale ar fi un popor sau un individ, el nu va produce decât materie, atât timp cât el nu va avea acea dezvoltare masivă a activității spirituale, acea voință de a cunoaște a omului de știință, acea inteligență împletită cu sensibilitatea și cu dorința de a concretiza pasiunile și problemele ce abundă în structura creatorului, pentru artist”. În „Problema generației” d. G. Călinescu comentează cu perspicacitate volumul lui Wilhelm Pinder „Das Problem der Generation in der Kunstgeschichte Europas”. Adrian Marino semnează „Croce și clasicismul”, „Studii italiene” și „Note simboliste”. Aceiași Al. Piru face recenzii cu un spirit critic destul de relativ. Versuri inextricabile se datoresc lui Radu Petrescu, Const. Lăzăreanu; interesante: N. Țațomir.

Opinia liberă Nr. 20 — revistă locală de cultură, publică și lucruri interesante pe lângă pagini complete. În acest număr semnează N. Dinu, H. Mărgăneanu, C. Mihăilescu-Titus, Ramiro Torcătoru, Șt. Alexiu, Eug. Robert, etc. În articolul „Ion Caraion și poezia lui” d. Titus Ștefănescu-Priboi o prezintă sintetic și o explică începând cu limba lui „viguros și violent” până la problemele filosofice hegeliene sau nietzcheniene al căror aer îl respiră. „Io Caraion — spune d. Priboi — este un poet. Mai mult, un poet, o conștiință, un scriitor”. Cu toate că astăzi poetul Ion Caraion este hărțuit de o haită de hiene, care desigur n-o să știe ce-a crezut, rămâne murmurul izvorului ce roade rădăcinile de stânci, pline de mușegai, printre care se va strecura amestecând amarul cu limpezirea cântecului său.

ANDRONESCU N., cl. VIII lit.

Revista Fundațiilor Regale, Februarie 1947. — Din sumar reținem poemele lui Lucian Blaga, în care recunoaștem vechea incandescență mistică care face savoarea versurilor sale. La „puncte de vedere” sunt prezenți: Al. Rosetti și Perpessicius. Comentarii critice semnează Șerban Cioculescu:

— O istorie nazistă a literaturii germane — în care verva caracteristică și spiritualitatea corosă vă se reeditează în chip strălucit; d. Vladimir Streinu comentează viguroasa poezie a lui Mihail Beniuc iar d. Petru Comarnescu, cu autoritatea sa indiscutabilă, comentează în câteva pagini esența operei filosofice a lui Tudor Vianu. În cronici întâlnim figuri inutile ca Fl. Nicolau sau Mihnea Gheorghiu. Note, recenzii și revista presei întregesc sumarul.

Revista Fundațiilor Regale, Martie 1947. — Ne oprim asupra articolului d-lui C. Ionescu-Gulian, Problema sociologiei culturii, pag. 21—37. După ce și-a propus ca scop proxim „înăbușirea sistematică a metafizicii culturii”, d. Gulian presupune o corespondență între societate și plâsmuiri spirituale; există un factor care „deși este și el spiritual, fiind însă cel mai aproape de baza economică și socială, se află într'un contact nemijlocit cu această bază și ca atare devine el factor mijlocitor între evoluția societății și cea a culturii”.

Ethos, Iulie - Decembrie, No. 3—4, 1946, Iași. — Încă din primul număr din 1946, revista își propunea o încercare de planificare a studiilor. „Am hotărât să publicăm în mai multe numere lucrări cu privire la marile probleme: despre sensul sau legea proprie a tuturor științelor, despre esența marilor valori spirituale, despre specificul formelor eterne ale existenței și sensul marilor principii călăuzitoare ale vieții”. Programul este dus la îndeplinire de oameni recunoscuți ca autorități în materia respectivă. Astfel, în numărul acesta, d. Vasile Pavelcu încearcă definiția psihologiei cu observația justă că este o știință încă în formație. D. Gr. T. Popa definește ceea ce noi înțelegem prin anatomie prin denumirea de „biologie morfologică”. Un bogat material informativ aduce d-l St. Bărsănescu în problema filosofiei culturii. Bine documentat, cu o bibliografie impunătoare, după ce fixează obiectul acestei discipline, trece la studiul morfologiei, genealogiei și teleologiei culturii pentru a încheia cu un dicton plin de sensuri și de o actualitate surprinzătoare: „Hora novissima, tempora pessima, vigilemus”.

Interesante sunt „Insemnările” iar „Recenziile” se ocupă de cărți din domenii variate.

Ethos, Ianuarie - Iunie, 1947, No. 1—2, Iași. — Din bogatul sumar reținem: Ce este psihologia? — continuare — (V. Pavelcu), Aspecte din gândirea franceză contemporană (Robert Disse), Orientări metafizice în pozitivismul francez (N. Facon), Tragicul în poezia noastră populară (Liviu Rusu), Ce este folklorul? (Gh. Vrabie), Anteproiectul Paul Langevin de reformă a învățământului francez (Constantin Balmeș), însemnări, recenzii.

În general, dens de aproape 200 pagini, acest număr este absolut necesar în epoca actuală.

Jurnalul literar este o publicație de înaltă critică universitară. De aceea și problemele tratate aici se adresează unui cerc restrâns de cititori; acesta îi este și scopul.

Din primul număr am reținut: G. Călinescu, Istoria ca știință inefabilă și sinteză epică, în care distinsul nostru critic își arată odată mai mult vasta Domniei-Sale erudiție, distribuită cu nerv într'o analiză minuțioasă. Același iscălește note biografice asupra lui G. V. Bacovia. D-l Al. Piru întreprinde un studiu amplu asupra operei lui Emil Isac iar d. Adrian Marino iscălește un prețios articol: D-na de Staël despre literatură și societate.

No. 2 are un sumar mai variat: Domina bona — prelegere despre Caragiale — (G. Călinescu), Intre Buffon și Eliade (Ovidiu Papadima), Paul Stapfer și arta cu tendințe (Al. Piru), Romanul balzacian românesc (Dinu Pillat), Jurnalul lui Alecsandri (Adrian Marino).

Tipărit în condițiuni tehnice bune, cu sumar superior „Jurnalul literar” ocupă unul din compartimentele cele mai largi ale literelor. Dar... din păcate, se vinde la niște prețuri exorbitante. Știm că hârtia este scumpă și tipărirea unei reviste necesită cheltuieli mari, totuși...

Revista literară, săptămânal de poezie, proză și critică, având prim-redactor pe d. Miron — Radu Parascivescu. Revista continuă „Orizontul” și apare sub auspiciile Fundației Regale Mihai I. În primul număr am citit cu interes articolul d-lui Zaharia Stancu „Aripele poeziei”. La început difuză, revista devine cu timpul mai substanțială și tendințele ei ideologice prind contur. Numerele conțin un suficient material beletristic; în proză semnalăm viguroase bucăți datorite lui Marin Preda sau Liviu Bratoloveanu. În schimb, versurile sunt anoste și prozaice: Dan Deșliu, Nina Cassian, Ion Popoșin, Gh. Apolzani sunt simpli versificatori. Aurel Băranga în „Balada orașului tentacular” pastîșează cenușiu pe flamandul Emile Verhaeren. Din jurnalele publicate, remarcabile sunt cele ale lui Luciano Bonis și Ion Vlasiu. „Săptămâna” este susținută cu destulă vervă de Mircea Pavelescu și Oscar Lemnaru pe când „ferestra” nu se deosebește cu nimic de notele publicate prin paginile cotidianelor. Procesele literare — având ca scop lansarea, căci acuzația era susținută de nume obscure — s'au rărit până la dispariție. La fel „restituirile” interesante la început dar plate în ultimele numere. Cronica literară, purtată de bine, de rău, de d. Paul Cornea, a dispărut și ea cu desăvârșire, ceea ce nu poate aduce decât prejudicii revistelor.

NOTE

Ramuri, Provincia, Pygmalion, etc. Dintre revistele care apar în diferite orașe ale provinciei am primit „*Ramuri*” care, din nenorocire, afișează un paseism de rău augur prin glasul d-lui C. Făgețel. Articolele sunt tratate superficial și sunt lipsite de conținut substanțial. Tot odată avem dovada că poezia lui V. Voiculescu nu rezistă timpului ci e sortită caducității.

Din Turnu-Severin a sosit „Provincia”, publicație ce face o anchetă, întrebând scriitorii dacă sunt pentru arta cu tendințe sau nu și cum interpretează misiunea scriitorului contemporan. Răspund d-nii: T. Teodorescu-Braniște, Al. Dima și Theodor Râșeanu, cerând condiții de creație liberă (ultimul este totuși de părere că nu există artă „numai de florile mărunții”). Extragem din răspunsul d-lui Braniște: „Sunt categoric împotriva artei cu tendință. A porni o carte cu scopul de a-i face pe oameni buni, miloși, generoși sau: democrați, socialiști, etc., înseamnă a face o predică, un discurs, un manifest, iar nu o operă literară. Opera literară nu poate avea decât un singur scop: crearea emoției estetice. Un scriitor poate ajunge aici scriind un roman social, adică redând aspectele vieții sociale; altul scriind un roman fantastic de pură imaginație. Aceasta depinde de structura intimă a scriitorului”. In rest, proză și versuri; partea critică redusă, eseul timid.

No. 2 al revistei „*Pygmalion*” este — față de alte publicații provinciale — în totul remarcabil. Editoria-lul tratează cu justețe așa zisa problemă a crizei de cultură. In afară de o schiță a d-rei Otilia Cazimir [Care-i Leiba, care-i Samy?] și de versurile d-lor N. Țafomir, Gh. Chivu, Al. Popovici, Radu Vasiliu, remarcăm luciditatea d-lui J. Popper, bine documentat în problema „*Arta și realitatea*”. La „*Cartea străină*” se analizează Testament d'Apollinaire a lui René Guy Cadou [Savin Brady], o excelentă cronică literară făcând G. Mărgărit. Polemica este reinviată de tânărul Constant Ionescu, cărui i se poate întrevădea un viitor frumos.

In Piatra-Neamț, un grup de profesori ai liceului „*Petru Rareș*” scot revista „*Piatra socialistă literară*”. Materialul primului număr e n însemnat, exceptând versurile d-lor Har. Mihăilescu și Luctan Mircea.

PETROVICI ION
Cl. VIII Lit.

Cu cât prețuiești bogăția, cu atât disprețuiești, virtutea. Aurul și virtutea nu sunt decât două greutateți în talerile unei balanțe: unul nu se poate ridica, fără ca celălalt să coboare.

PLATON

Părintele Gala Galaction la Academie. — Imagine a anchilozei iremediabile, a prăfuitului, a finitului și tihnei senile: aceasta era imaginea Academiei Române în mintea tuturor poezilor și prozatorilor cu spirite avansate, care s'au perindat până astăzi pe drumul literelor românești. De aceea, vestea intrării părintelui Gala Galaction în acest înalt for de cultură se asociază în mintea noastră cu simptomul unei reînnoiri necesare în toate compartimentele vieții spirituale. Multipla activitate pe tărâm cultural a părintelui Gala Galaction, îl îndreptățea să ocupe mai demult fotoliul de academician. Dar mai bine mai târziu, decât niciodată.

Menirea scriitorului. — In numărul 16 al revistei „*Contemporanul*”, scriitorul Camil Petrescu declară că ideile sunt incomunicabile și este zădărnice nespuse să cauți să convingi cu argumentele condeului. Aceste afirmații — cum era de așteptat — au suscitât discuții vii în lumea literară românească. Astfel, d-l Ion Biberi afirmă că scrisul este un act de credință, exprimând o convingere, o mărturie de viață interioară reculeasă și plină de gravitate, pătrunsă de responsabilitatea morală a rostului omului în lume. Pe același plan se situează d-na Hortensia Papadat-Bengescu. Redacția „*Contemporanului*” recunoaște că nu trăim într'o epocă propice echilibrului, liniștei și reveriei. Totuși, mai mult ca oricând, artistul trebuie să fixeze în oglinda dificilă a cuvintelor, imaginea lumii în care se mișcă, este obligat să depună un efort pentru a face această imagine mai clară, mai pregnantă, mai apropiată de concretul care i-o dăruie.

Centenarul unei cărți. — Anul acesta se împlinesc o sută de ani de când a apărut acea operă polemică a lui Marx, îndreptată împotriva — pe atunci — senzaționalei scrieri a lui Pierre Joseph Proudhon, pe care acesta o intitulase „*Contradicții economice sau filosofia mizeriei*”, ceea ce făcu pe Marx să-și intituleze răspunsul pe care l-a conceput și tipărit în franțuzește „*Mizeria filosofiei*”, în decursul căruia el, Karl Marx, avea să formuleze concepțiile și ideile sale fundamentale, ceea ce dă scrierii sale polemice, al cărei centenar trebuie sărbătorit acum, o importanță istorică. Ea a rămas ca o piatră de orientare în viața autorului ei ca și în istoria științei, desvoltând pentru prima dată materialismul istoric.

PETROVICI ION
Cl. VIII Lit.

Activitatea Soc. Culturale și Sportive „Sfinții Petru și Pavel“.

Duminecă 8 Iunie, a. crt. s'a ținut ședința comună a tuturor secțiunilor Societății pentru a se expune realizările din cursul anului. Cu acest prilej elevul Angelescu C-tin, din cl. VIII-a, Șt., președintele comitetului de elevi, a rostit următoarele:

În pragul acestui sfârșit de an, îmi revine îndatorirea de a trece în revistă întreaga activitate a Societății Culturale și Sportive a Liceului nostru, activitate al cărei program, conceput de elevi, sub binevoitoarele îndrumări ale d-lor profesori, a fost, în bună parte, realizat.

Fără să înșir subiectele tratate în fiecare ședință a diferitelor secțiuni, în puține cuvinte, voi prezenta înfăptuirile acestora, privindu-le atât caracteristicile modului lor, de manifestare, cât și comparativ față de anii precedenți.

Constituită prin norme și directive noi, „Societatea Culturală” a fost menită să dea curs liber tuturor înclinațiilor și preferințelor pe care elevii le aveau de satisfăcut și împărtășit între ei, solicitând, evident, în mod continuu, sfaturile profesorilor lor. Programul de lucru întocmit de elevi la începutul activității n'a fost dictat decât de aceste chemări și trebuințe sufletești ale lor și tocmai prin aceasta, față de trecutul în care statutul și dogma ocupau rolul principal, Societatea de azi înseamnă un progres.

Recunoaștem acest lucru odată cu acela că și tradiția, care, societăților „I. L. Caragiale” și „Spiru Haret” n'a lipsit deloc, ne-a dictat cu mult folos drumul pe care urmându-l, putem menține aceeași faimă pe care cei dinaintea noastră au conferit-o liceului nostru.

S'au tratat în anul acesta, în cadrul Soc. „I. L. Caragiale” și „Spiru Haret” subiecte pe cât de interesante, pe atât de variate. S'au expus și debătut probleme de o însemnătate pe care, din referatele colegilor care vor lua cuvântul după mine, o veți putea cu ușurință recunoaște.

S'au făcut recenzii, disertații, critici și epigrame care veneau să întregască atmosfera de pătrundere a subiectelor expuse la I. L. Caragiale.

S'au adus obiecții și completări, îndrumări prin aplicații asupra problemelor pe care Soc. Spiru Haret și le-a ales spre dezbateri.

Au luat parte la ședințele acestei societăți, în mod activ, elevi mai ales din clasele VI, VII și VIII.

Un suflu nou, de o mare utilitate pentru noi a adus desigur secția socială, care, în cele 10 ședințe ale sale, a căutat să prezinte și să limpezească elevilor probleme în strânsă legătură cu realitățile sociale românești, cu aspectele de trăire ale societății de azi, aspecte având importanța de a fi atât interesante și necesare de cunoscut, cât și prezente, actuale în acest sens.

Cu aceleași recunoșcătoare considerațiuni citez activitatea societății de Cruce Roșie care, prin eforturile unor binevoitoare persoane, făcând parte, alături de cei mai mulți elevi, dintre prietenii liceului nostru, au înțeles să aducă un îndeajuns de apreciat ajutor colegilor noștri merituosi dar lipsiți de mijloace.

Nu mai puțin rodnică a fost activitatea depusă de echipele societății Sportive, activitate pe care o veți

putea îndată remarca, alături de lăudabila inițiativă a elevilor clasei VII-a Șt., care, cu mult entuziasm, au sprijinit material și moral reușita recitalului de vioară al d-lui Prof. Butaș, dat în folosul reconstrucției școlii noastre.

Privind însfârșit, retrospectiv, fiecare șezătoare din cele atât de multe organizate de fiecare clasă sub îndrumarea d-lui prof. diriginte respectiv ca și ședințele comune ale tuturor secțiunilor noastre întrunite cu ocazia comemorărilor din zilele de 24 Ianuarie, 10 Mai și Ziua Eroilor, vom putea constata același lucru și anume că, dealungul unui an de interesante și permanente colaborări din partea tuturor, profesori și elevi, Societatea noastră culturală, la sfârșitul primului ei an de activitate și experiență, se poate, prin realizările reale, integra printre formele cele mai adecvate ridicării nivelului de pregătire al nostru, al elevilor școlii secundare.

Mulțumind acum D-lui Subdirector Sîmache pentru neobosita D-sale diriguire a întregii noastre activități, tuturor D-lor profesori care, cu atente directive ne-au sprijinit în realizările societății, ca și elevilor celor mai acțivi în al căror avânt s'a intrupat țelul societății noastre, urez colegilor care ne vor urma, o muncă rodnică pentru desăvârșirea încercărilor începute de noi.

Activitatea Secțiunii Literare „I. L. Caragiale”

Urmând o tradiție de 38 ani, societatea artistico-literară „I. L. Caragiale” și-a desfășurat și anul acesta activitatea, în același spirit avid de bunurile culturale care obiectivează, în special, frumosul. Astfel, programul nostru a avut în vedere un scop dublu: pe deoparte contemplarea valorilor artistice și literare, liberi de orice constrângere exterioară, pe de alta instruirea reciprocă prin conferințe în cursul cărora am avut ocazia să împrumutăm cunoștințele unii altora. De aceea, accentul s'a pus pe ședințele de lucru săptămânale, la care au participat, pe lângă membrii corpului didactic, atât elevii liceului nostru cât și elevii și elevii din alte școli secundare.

Încadrându-ne în noua organizare a activității culturale școlare, secțiile artistice și literare s'au reunit în societatea noastră, alegând un comitet de conducere format din elevi, sub directa îndrumare a d-lui prof. C. M. Răpeanu și a d-lui prof. N. I. Simache, îndrumătorul societății culturale și sportive a liceului.

Ședința de deschidere s'a ținut Duminecă 2 Februarie, 1947. Ședințele s'au succedat, apoi, regulat, din săptămână în săptămână, organizate de D-na prof. E. Paulescu și de d-nii prof. C. Răpeanu, V. Herda, N. I. Simache, E. Preda, N. Bălan, Vl. Niculescu, M. Saraș, etc.

Programul unei ședințe a fost alcătuit din conferințe cu subiect liber de domeniul literar, artistic sau filosofic (în 11 ședințe, 18 conferințe), producții literare originale, recenzii, cronici (plastice, teatrale, muzicale, etc.), muzică grea, vocală sau instrumentală, din compozitori români sau străini. S'a prețuit prezentarea unor mari scriitori, artiști plastici sau muzicanți mai puțin cunoscuți. S'a impus, ca o necesitate, critica constructivă, atât la lucrări speciale cât și producții originale, pentru clarificarea noțiunilor și călăuzirea talentelor spre o realizare estetică ireproșabilă. La

una din ședințe s'a organizat și un vernisaj de desen și pictură al elevului Lupescu Șerban, din cl. VII lit. Conferințele au avut subiecte foarte variate din domeniul diferite. Muzica inspirată din mitologia greco-romană (Stoica Ov.), Arta în civilizația modernă (Petrovici Ion), Valoarea criticii lui Măiorescu (Marin C-tin), Humorul în opera lui Eminescu (Lupescu Ș.), Caragiale, critic literar (Ștefănescu Lucian), Existențialismul francez (Petrovici Ion), Evoluția poeziei lirice românești (Cursaru Lucian), Concepția despre lume și viață a poetului latin Lucretius (Covaci Al.), Artele în istoria omenirii (Comănescu), Ce que je pense de la littérature romantique française (Lupescu S.), Curente în literatura română, divizat în cinci: Școala ardeleană, curentul latinist și reacțiunea istorico-populară (Urșescu B), Junimea și tendințe anti-junimiste (Mateescu Romeo), Semănătorismul și poporanismul (Stoica Emil), Simbolismul, tradiționalismul și ortodocsismul (Andronescu N.), Modernismul și curentele de avant-gardă (Petrovici Ion). Deasemenea, au fost prezentați: François Villon, Francesco Goya și Claude Debussy. Literatura originală a fost destul de bine reprezentată — mai mult poezia decât proza — prin elevi din toate clasele cursului superior. Ca muzicanți talentați s'au evidențiat Covaci Al. și Georgescu I. (piano), Cotigă (vioară), Mihăilescu C-tin (conducătorul corului). La una din ședințe s'a audiat — pe discuri — muzică din: Mozart (Aria reginei nopții din „Flautul fermecat”), Meyerbeer (din opera „Hugenoții”), Ipolitow-Ivanow (Suita caucaziană).

În afară de aceste ședințe, fiecare clasă a organizat, separat, asemenea manifestări, remarcându-se clasele a VII Lit., VI B și V B.

Programul nostru prevedea și ședințe pe oraș, cu reprezentarea unei piese de teatru. Însă, în afară de serbarea de Crăciun, nu am putut organiza alta. Nu ne-am putut permite cheltuieli mari (sala, decoruri), societatea fiind lipsită de fonduri serioase.

Nefiind egoiști, am căutat să împărtășim și altora satisfacția provocată de receptarea unei opere de artă; am vrut să instrui și pe alții care, altădată, nu au avut posibilitatea și astăzi au dreptul la cultură ca toți ceilalți oameni. De aceea, în ziua de 20 Martie am organizat o șezătoare la soc. „Unirea”, în fața muncitorilor și familiilor lor.

S'a pus în stare de funcționare biblioteca Societății — anul trecut fără cititori — care însumează 109 volume. S'au citit 84 de cărți de către 67 cititori.

O comisie de 4 elevi a selecționat materialul pentru „Curierul Liceului”. Tot în domeniul publicațiilor, va apare în colecția „Indrumarea” — inaugurată anul trecut cu broșura „Rădăcini și lut” — N. Al. Trestieni — un caet de poezii al elevilor din cl. VIII-a lit.

Membri ai societății noastre au colaborat la perioadă literare străine ca „Națiunea” (București) și „Opinia Liberă” (Ploiești). Concursul de poezie al acestuia din urmă a fost câștigat de un elev al liceului din cl. VI A. De asemenea, unul dintre noi sunt membri ai cenaclului „Lectura” care a avut și manifestări publice.

Nu am putut realiza tot programul propus la începutul activității noastre. Am îndeplinit însă cea mai mare parte din el, încât astăzi suntem bucuroși și mulțumiți, la sfârșitul unui drum din care n'au lipsit spini.

Și astfel, comitetul soc. „I. L. Caragiale”, prin glasul președintelui său, își depune greaua sarcină de anul acesta,

PETROVICI I.
Cl. VIII Lit.

Activitatea secțiunii științifice „Spiru Haret”

Societatea științifică „Spiru Haret”, înființată, pe lângă liceul Sf. Petru și Pavel din Ploiești de către D-1 Inspector general Gh. Canciu, precum și din inițiativa elevilor claselor științifice, își încheie al XIV-lea an de activitate.

Anul 1946—1947 este unul dintre cei mai rodnici; astfel, s'au ținut 19 ședințe, dintre care două au fost ținute cu sprijinul elevilor cl. VI C. de la liceul Despina Doamna din localitate.

Ca în fiecare an, Societatea a fost condusă de un comitet compus din 7 membri, aleși prin vot de adunarea generală, și sub direcția supraveghere a D-lui prof. Ion Teodorescu.

Ședințele de șt. fizico — chimice și șt. naturale, au fost prezidate de către D-nii prof. de specialitate Aur. Florescu, C. M. Zaharescu, A. Mănciulescu și N. Tașcă.

Este de remarcat faptul că în anul acesta au luat parte, la discuția subiectelor tratate, un număr impresionant de elevi. De asemenea activitatea membrilor Societății la revistele de specialitate — la Gazeta Matematică — a fost apreciabilă, iar elementele pe care le-a trimis la concursul pe țară, s'au evidențiat imediat, reușind să obțină premiile cele mai bune.

Domeniile în care a activat societatea, anul acesta, sunt: matematici, fizico-chimie, șt. naturale și istoria științei.

Conferințele care s'au ținut sunt:

A. — *Matematici*: 1) Teoria determinantilor — Iosifescu Mircea, cl. VII Șt.; 2) Discuția rădăcinilor unei ecuații de gr. II, cuprinse între două numere alfa și beta. — Nițescu Mihail, cl. VIII Șt.; 3) Dreptele lui Ceva — Voicu Alexandru, cl. VII Șt.; 4) Teorema lui Euler — Angelescu Constantin, cl. VIII Șt.; 5) Inegalități — Nițescu Mihail, cl. VIII Șt.; 6) Construcția celulelor albinelor — Zadravcu Mihail, cl. VII Șt.; 7) Numere imaginare — Kaufman Moscu, cl. VIII Șt.; 8) Reflecția și refracția luminii — Niculescu Paul, cl. VII Șt.; 9) Problema poligoanelor regulate, înscrise în cerc — Marin D-tru, cl. V B.

Domnul profesor Ion Teodorescu a expus: Problema hărții și particularizarea teoremei lui Papus. S'au propus 25 de probleme, dintre care au fost rezolvate 15.

B. — *Fizico — chimie*: s'au ținut următoarele lucrări: 1) Chimia în viață — Zadravcu Mihail, cl. VII Șt.; 2) Motorii cu reacție — Ștefănescu Lucian, cl. VIII Șt.; 3) Cel mai bun prieten și cel mai atroce dușman al nostru: azotul — Bejenaru Roza, Hendrich Adela și Morogan Marcela; 4) Gazele de luptă și mijloacele de apărare contra lor și eventual contra „bombei atomice” — Cristea Maria, cl. VI C, L.D.D.; 5) Apa și diversele ei roluri — Dușu Elena; 6) Razele invizibile în spectrul solar — Samson Petre. cl. VII

Șt.; 7) Razele cosmice — Niculescu Horia, cl. VIII Șt.; 8) Cuantele de lumină — Zadravcu Mihail, cl. VII Șt.

S'au propus 9 probleme dintre care s'au rezolvat 4.
C. — Șt. — *Naturale*: au fost expuse următoarele subiecte: 1) Evoluția ideilor în Biologie — Samson Petre, cl. VII Șt.; 2) Glandele endocrine — Niculescu Paul, cl. VII Șt.; 3) Mecanica viselor — Samson Petre, cl. VII Șt.

D. — *Istoria științei*: 1) Cel mai vechiu oraș din lume — Bunea Elena.

Din titlul conferințelor tratate, în număr de 23, reiese râvna cu care elevii liceului caută să cunoască cât mai multe capitole din domeniul vast al științei, care nu pot fi dezvoltate la curs sau poate nici nu sunt trecute în programa analitică.

ZADRAVCU MIHAIL, cl. VII Șt.

Secția socială.

Secțiunea pentru cunoașterea realităților românești a Soc. culturale și sportive Sf. Petru și Pavel, a luat ființă în ziua de 12 Ianuarie, anul 1947. Printr'o circulară, Ministerul Ed. Naț. comunică programul de activitate socială ce poate fi îndeplinit de către elevii liceului.

În consecință, în ziua de 12 Ianuarie, când s'a constituit Secțiunea, s'a adoptat următorul program: Ținerea ședințelor săptămânale în care se vor trata conferințe, privind problemele sociale, istorice, filosofice, pentru cunoașterea realităților sociale, culturale și politice dela noi. Tot astfel, se vor trata subiecte care vor avea menirea să adâncească problemele de drept, de etică, economie politică, sociologie.

Tot în aceea zi s'au făcut și alegerile pentru desemnarea unui comitet care să coordoneze activitatea acestei secțiuni, îndrumată de către domnii profesori Virgil Șerbănescu și Constantin Popescu-Gruia.

Programul fixat a fost realizat în parte. Fiind o ramură de activitate cu totul nouă, ceea ce s'a realizat înseamnă totuși un început pentru cei care vor urma. Activitatea desfășurată nu poate sta alături cu a celorlalte secțiuni ale Soc. Cult. și Sportive dar putem spune că a fost importantă, deoarece a adus un lucru nou, o muncă extrașcolară în plus, care, cu trecerea timpului, va da roadele așteptate.

În primul ei an de activitate a ținut în total 10 ședințe, ceea ce înseamnă 2 ședințe pe lună, adică tocmai jumătate din programul propus.

În aceste ședințe, s'au tratat probleme istorice și sociale. Astfel una din ședințe a fost închinată revoluției dela 1848, pentru ca în ședința următoare să se continue discutarea problemelor ridicate de această revoluție. Trei ședințe, în ciclu, au fost închinată problemei stării sociale a țăranilor și luptei pentru pământ dealungul istoriei noastre.

Tratarea subiectelor a fost făcută de către elevi, membri ai societății. Subiectele au dat naștere la vii discuții în contradictoriu, susținute tot de către elevii membri. Completările au fost făcute de către domnii profesori îndrumători și de către domnul profesor Nicolae Simache, care a participat la toate ședințele societății.

Societatea numără aproximativ 100 de membri dintre care 50 activi; membrii sunt în mare parte elevii cursului superior iar restul din elevii claselor a patra și a treia. Fiecare clasă are în organizația ei câte o echipă socială, de aproximativ 10 elevi, condusă de un comitet.

PITIȘ C-TIN
Cl. VIII Șt.

Activitatea secțiunii de Cruce Roșie a tineretului școlar.

În ziua de 30 Ianuarie a. c., s'a înființat, din îndemnul Soc. Naționale de „Cruce Roșie“, al direcției liceului și al d-lui dr. R. Zamfir, Societatea de „Cruce Roșie“ a elevilor Ltc. Sf. Petru și Pavel.

Datorită urmărilor dezastruoase ale războiului, precum și ale foametei care a bântuit țara noastră în anii 1945 și 1946, în special în regiunea Moldovei, Soc. noastră a avut ca scop, în primul rând, ajutarea colegilor noștri în suferință.

Prin neprețuitul concurs al Soc. de „Cruce Roșie“ precum și al națiunilor prietene țării noastre, o parte dintre aceștia au fost ajutați.

Din îmbrăcăminte dăruită de „Crucea Roșie“, s'au distribuit următoarele articole celor mai nevoiași elevi:

În cl. I-a C — 4 cămași, 6 perechi indispensabile și 2 pull-overe — la elevii moldoveni.

În clasa V-a A — 1 pereche indispensabile și 1 pull-over.

În cl. VIII-a Lit. — 1 cămașă și 1 pull-over.

În cl. VIII-a Șt. — 2 pull-overe.

Deasemenea, din cotizații, s'au strâns sumele următoare, cu care s'au ajutat elevii și oamenii nevoiași:

Cl. I B — 155.000 lei;

Cl. I C — 200.000 lei;

Cl. II A — 300.000 lei, din care 250.000 lei au fost dați unui elev sărac;

Cl. II B — 344.000 lei, din care 40.000 lei au fost dați unui om nevoiaș;

Cl. II C — 105.000 lei, din care 40.000 lei au fost dați unui om nevoiaș;

Cl. II E — 202.000 lei, din care 52.000 lei au fost dați unui om nevoiaș;

Cl. II F — 238.500 lei;

Cl. III A 277.000 lei, din care 50.000 lei au fost dați unui om nevoiaș și 100.000 lei unui elev sărac;

Cl. III B — 330.000 lei care au fost dați unui elev sărac;

Cl. IV A — 200.000 lei, din care 40.000 lei au fost dați unei femei nevoiașe ;

Cl. IV B — 400.000 lei, din care 40.000 lei au fost dați unei femei nevoiașe iar 200.000 lei unui elev sărac ;

Cl. V A — 204.500 lei ;

Cl. V B — 101.500 lei, din care 40.000 lei au fost dați unei femei nevoiașe ;

Cl. VI A — 275.000 lei din care 35.000 lei au fost întrebuințați la cumpărarea unor cărți pentru elevii fără mijloace iar 40.000 lei au fost dați unei femei nevoiașe ;

Cl. VI B — 42.000 lei ;

Cl. VII Lit. — 47.000 lei care au fost dați unei femei nevoiașe ;

Cl. VII Șt. — 200.000 lei care au fost dați unui elev sărac ;

Cl. VIII Șt. — 152.000 lei, din care 100.000 lei au fost dați la două femei nevoiașe iar 52.000 lei unui student sărac.

Deci, s'au strâns, în total, 3.529.500 lei, din care s'au întrebuințat 1.463.500 lei, rămânând disponibilă o sumă de 2.066.000 lei.

S'au mai strâns încă următoarele articole de îmbrăcăminte :

La cl. IV B — 2 haine, 1 fular și 1 pereche de mănuși.

La cl. V A — 1 pereche pantaloni, 1 cămașă, 1 pereche indispensabile și 4 perechi de ciorapi.

De asemenea, elevii au dăruit cea mai mare parte din îmbrăcăminte, lenjeria și încălțăminte necesară celor 6 elevi din cl. I C, refugiați din regiunile bătute de secetă și întreținuți de Liceu.

În al doilea rând, pe lângă ajutorarea colegilor noștri în suferință, Soc. de „Cruce Roșie” a Liceului Sf. Petru și Pavel, trebuia să fie un curs de prim-ajutor, care, din nefericire, n'a fost predat, datorită îmbolnăvirii îndrumătorului nostru, d-l d-r R. Zamfir.

În al treilea rând, în cadrul Soc. noastre s'au ținut multe ședințe în care s'a discutat rolul și scopul Soc. precum și principalele probleme umanitare.

În numele Soc. de „Cruce Roșie” a Liceului nostru, precum și în numele colegilor ajutorați, aduc vii mulțumiri Soc. Naționale de „Cruce Roșie”, doamnelor delegate și tuturor Naționaliștilor prietene, care ne-au adus un puternic sprijin în atingerea scopului nostru.

Închei, promițând că activitatea din anul ce vine să fie mult mai rodnică, pentru alinarea tuturor durerilor și suferințelor colegilor noștri.

SAMSON PETRE

Cl. VII Șt.

Secția Sportivă-Turistică

Paralel cu activitatea culturală, elevii liceului au depus și o apreciabilă activitate în domeniul sportiv.

Conform dispozițiilor Ministerului Educației Naționale, s'au înființat echipe în fiecare clasă, care, la rândul lor, s'au grupat pentru a forma Secțiunea Sportivă-Turistică a Liceului, condusă fiind de următorul comitet de elevi :

Președinte : Ionescu V., cl. VIII Șt. ; Vice-Președinte : Zolia I., cl. VII Lit. ; Secretar general : Mihăilescu Alcibiade, cl. VI B ; Econom : Zipser Paul, cl. VI A ; Casier : Vlaicu I. cl. VIII Șt. ; Secretar ședință : Chițu Fl., cl. V B.

Ca realizări de ordin practic se pot menționa următoarele :

a) *In sezonul de toamnă* ; S'au ținut concursuri amicale de volley — ball și foot — ball între clasele liceului și cu liceele „N. Iorga” și Comercial de Băeți.

b) *In sezonul de iarnă* o echipă de elevi schiori a reprezentat în bune condiții liceul nostru la concursurile dela Predeal

În ziua de 16 Februarie a. c., elevii au participat la concursul inter-școlar de patinaj organizat la Stadion, clasându-se onorabil.

În afară de aceasta, s'au continuat concursurile de Volley — Ball între clase, fiind declarată campioană pe liceu cl. VI B care a învins și cl. VI-a a liceului „N. Iorga”. La 2 Martie au intrat în reprezentativa școlară a orașului, care a întâlnit aici reprezentativa Bucureștilor la volley și basket-ball și Ping-pong,

c) *In sezonul de primăvară* activitatea a fost mai bogată, deoarece elevii se puteau manifesta în aer liber. Astfel, la 23 Aprilie, în ziua sporturilor, organizate de Federația Națională a Tineretului din România, în cadrul sporturilor săptămânii Tineretului Mondial, elevii au intrat în formația școlară, care a susținut cu o formație sindicală mai multe întreceri sportive pe arena C. F. R. : foot-ball — alergări — tracțiune cu frânghia — cursă de biciclete — etc.

— La 1 Mai, echipa liceului a întâlnit la foot-ball echipa Liceului Comercial.

— La 25 Mai, în cadrul Crossului „Tineretea”, elevii noștri s'au prezentat foarte bine. Astfel, Constantin Nicolae, cl. VIII Lit. a eșit primul pe direcția Bucov - Ploiești.

— La 2 Iunie, în cadrul concursului sportiv școlar București - Ploiești, elevii noștri au intrat în componența reprezentativei școlare a orașului Ploiești, care a învins la volley — ball și hand — ball reprezentativa Bucureștilor.

Cu această ocazie se menționează frumoasa comportare a elevilor clasei V B care s'au organizat sub denumirea „Asociația Sportivă Regele Ferdinand”. Sub această egidă au susținut mai multe întâlniri sportive amicale cu echipe superioare lor cl. VI-VIII din care au eșit învingători. Secția de turism a asociației a făcut în luna Mai o excursie pe Zăganul - Cuceș, de 2 zile.

Aceste manifestări sportive ale elevilor liceului nostru, deși sunt modeste, date fiind greutatea actuale (lipsa de materiale — echipament — instalații — terenuri sportive — etc.) sunt totuși apreciable, contribuind nu numai la cunoașterea și apropierea de elementele sportive ale altor instituții, ci la dezvoltarea normală a elevilor, la formarea caracterului și educarea lor.

AL. SÂNDULESCU, Profesor

În sala cinematografului Scala, a avut loc în ziua de 19 Maiu 1947, orele 11 a.m., concertul de vioară al d-lui prof. Al. Ionescu-Boteș, care a executat cu virtuozitate din Beethoven, Wienawski, Bellini etc. La piano a acompaniat corect d-l avocat Cornel Pietroșanu. Fondurile realizate servesc la reconstrucția liceului.

Curierul Liceului „Sf-ții Petru și Pavel”

Literar — Științific — Informații

Apare sub conducerea unui comitet format din elevii :

Petrovici Ion cl. VIII Lit.

Cursaru Lucian cl. VIII Lit.

Lupescu T. Șerban cl. VII Lit.

Niculescu Paul cl. VII Șt.

și sub îndrumarea d-lor profesori de limba română,
a d-lor profesori E. Pretorian, directorul liceului și
N. I. Simache, subdirector.

Vignete : Prof. I. Pop.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Redacția și Ad-ția la Liceul „Sf-ții Petru și Pavel” — Ploiești

ATELIERELE GRAFICE „PETROLISTUL ROȘU“

UNIUNEA SIND. UNITE PETROL ȘI GAZ-METAN

DIN ROMANIA

PLOEȘTI – STR. M. KOGĂLNICEANU, 12